ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4204 | 1899 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23/4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 3 ՐԱՄԱԶԱՆ 1317 | ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4204

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆԵՄՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ.	20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի,		115

դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Ֆէղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԶՄՐԱՆ ՀԵՏ ԶՄԵՌ

Զմրան ձիւնի ու բուքի լուրերուն հետ՝ զորս սառած, դողդղացող մատներ տողած են, Խարբերդէն տեղեկագիր մը ալ կը հասնի Պատրիարքարան։ Խարբերդի Դաւառական ժողովը նոր զանգատագրով մը,—ով գիտէ քանի՞երորդը,—անգամ մըն ալ կը յիշեցնէ Պատրիարքարանին թէ ա՛լ հերիք տակաւին առաջնորդ Պետրոս վարդապետին ապիկարութեան։

Ու մէկ կողմէ երբ նամակներ մեզի կիմացնեն թէ երկու երեք թիզ ձիւն գոյացած է ճամբաները և թէ սառողներ պակաս չեն այս ու այն խրճիթին տակ՝ որոնց մէջ մնկոտ ձեռքեր ի զուր ընտանեկան թոնիրը կ'անթեղեն կրակի կտոր մը գտնելու համար, այդ գանգատագիրը այրած, մրկուած սրտի մը տխուր արտայայտութեամբ կը նկարագրէ թեմական գործերու անկերպարան ու ցուրտ վիճակը, սրտակեղ տողերու մէջ ըսելով թէ այս ձմեռը շատ աւելի անտանելի ու ցնաստակար է միւսէն, բնական ձմեռէն։

Եկեղեցիները երեսի վրայ, դըպրոցները անխնամ, եկեղեցւոյ վարիչ մարմինները զզուած, սին ու թունաւոր հակառակութիւններ՝ ամէնքն ալ անձնական կիրքերու ծնունդ, և բուռնով ամուսնական ապօրինութիւններ։ Այս վերջինները մանաւանդ ահարկու համեմատութիւն մըն են ստացած և մարդուն հաւատալը չի դար երբ անոնց խոշոր ու քսամեցուցիչ կծիկը կը քակէ առանց կապի մը հանդիպելու։ Այսօր կնաթող էրիկ մըն է որ կ'ամուսնանայ լալագին կոյսը աչքերուն առջեւ, միւս օր Բալուցի երիտասարդ մը՝ որ իր ողջ եղբօր կնոջ կը կապուի օրինական պսակով։ Ու վարդապետը հանդարտ սրտով իր տուներուն նոյնդութեամբը կը զբաղի։

Չեմ գիտեր թէ բոլոր այս խայտառակութեանց հանդէպ ի՞նչ դիրք պիտի բռնեն մեր ինքնակոչ պատգամախօսներէն անոնք՝ որ «Զեղմէ տարէցներուն հետեւեցէ՛ք» կը պոռան այն մէկ երկու երիտասարդ ու սրտի տեր վարդապետներուն՝ որոնք ամուսնական գէշ դրութեան մը լաւացումը կը չնան փութացնել։ Զէ՛ այդ տարէցները թող ձեզի ըլլան դուք որ ձեր սրտին տեղ գայլախաղի կտոր մը կը պահէք կուրծքերնուդ տակ։ հետեւեցէ՛ք իրենց, բայց թողէք որ հոգիով ազնիւներն ու սրտով մաքուրները իրենց գործը առաջ տանին։

Բոլոր ասոնք սակայն է՛ն թեթեւ արարքներն են Պետրոս վարդապետին։ Հատ մը կայ մանաւանդ որ իբր ամէնէն ցաւալին կը ներկայանայ և զոր մեր տրբերը պարտաւորուած են տուժելու։ Խուլէվանքի որբանոցը վերջին ծայր արգահատելի վիճակի մըն է մատնուած։ Սրապեան հեռացած գացած է վարդապետին ապիկարութենէն զզուած և աւելի երկար ատեն տակալու անկարող։ Եւ անոր մեկնումին յաջորդ օրն իսկ փրթած է այն սիրոյ գեղեցիկ թելը՝ որ որբերու մանուկ սիրտերը իրարու կղթած էր։ Այսօր շատ մը որբեր հեռացած են վանքէն, փողոցի թափառիկ, վայրենաբոյս ու մուրացիկ կեանքը նախընտրելով։ Անոնցմէ շատեր անասունի բնազդով մը ձիւնին տակ կը պառկին՝ քիչ մը տաքութիւն գտնելու համար, և ուրիշներ Մէզրէի ճամբան՝ ցեխերուն մէջ կը թաւալին օրն ի բուս, գիժասիրտ անցորդի մը ձիւն գոփիւնը լստեսելով։ Իսկ անոնք որ վանքին մէջ կը մնան, կատուի ձագերու պէս երեսի վրայ թողուած են, որովհետեւ ընամակալութիւնն ալ պարտաւորուած է հրաժարական տալու՝ մտածելով թէ քանի մը գլուխ կաղամբով չպիտի կրնայ որբերը սնցնել։ Որ վէճերու վարդապետը Պատրիարքարանէն հասած նպաստները ամբողջովին համամակալութեան ձեռքը չէ՛ որ կը յանձնէ։ Թէ՞ղ պղտիկներ, այդ երբեմնի տաքուկ ծաղկանոցին մէջ հիմա կենսատու, անհրաժեշտ արեւն անդամ կը պակսի ձեզի։

Ցարին չորս կամ հինգ հեղ Խարբերդ անդադար կը գանգատի իր առաջնորդէն, և Ազգ. Պատրիարքարանը մինչ աւելի առիթներու մէջ ինք աւձամբ հաստատած է Պետրոս վարդապետին ապիկարութիւնը, ինչպէս նաեւ այն զեղծումները՝ որոնք կը գործուին անոր ձեռքին տակ։ Ու որչա՛փ պաշտօնի վրայ մնայ այդ մարդը, այնչափ պիտի շարունակեն դանդատիլ, հոգ չէ թէ Պետրոս վարդապետ Խարբերդի մէջ հանդիպածին հասկցնէ թէ ինք պաշտպաններ ունի նոյն իսկ Պոլսոյ կլօնական ժողովին մէջ։

Չէ՛, Խարբերդցին բնաւ չ'ուզեր մտքէն անցընել թէ ազգ. ո՛ և է մարմին մը կրնայ մեղմակից ըլլալ այսօրինակ ալարքներու և զեղծումներու։ Անիկա կը սպասէ որ արժանաւոր առաջնորդ մը նշանակեն իր վիճակին, օրինակի համար ուսեալ Արմաշական մը որ լաւագոյն ընտրութիւնը պիտի ըլլար այս պարագային մէջ։

Ադէն Խարբերդի պէս զարգացած ու դեղեցիկ վիճակի մը համար է՛ն անիմաստ բանն է տգէտ ու ապիկար առաջնորդի մը ներկայութիւնը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՄՈՒՇԻ ՀԱՐՈՒՆԵՐԸ

Բարգէն վարդապետին կոչը Մշեցի աղբրտիքներուն սրտին հետ ամբողջ հոյ մամուլը ցնցեց։ Լրագրական էջերը ալէյն ճախէն լեցուեցան թեր ու դէմ կարծիքներով։ Ոմանք յանդգնեցան Մշեցի պանդուխտները, հրապարակաւ, անարգական, կորստաւոր անուանել։ Բնականաբար ասանկ խորհողները աւելի անոնք ըլլալու են՝ որոնք մէկ ծաղիկով գարուն կը տեսնեն, կամ քանի մը անհատի մէջ կը տիտանեն... ամբողջ հասարակութեան մը նկարագիրը։ Թուքիոյ Հայոց թերթերուն՝ — կամ գէթ իմ ձեռքս անցածներուն մէջ — Արեւելքի քանի մը յօդուածները միայն անկողմնակալ դատ։ Բանի որ Հայր Սուրբին կոչը գրողներու այժմէութիւն մը տուաւ, անշուշտ թոյլ կը տրուի մեզ՝ երկու խօսքով մեր կարծիքն ալ յայտնելու, ըստ որում մեր գտնուած միջավայրը՝ Պուլկարիան՝ իր ծոցը բաւական թուով Մշեցի պանդուխտներ ունի։

Երկու երեք շաբաթէ ի վեր ձմեռը եկած է։ Հիւսիսային սասսկաչունչ քամին միշտ կը փչէ։ Հողմախառն ձիւն յաճախ կը տեղայ։ Ձմեռը նոր սկսած ըլլալուն, կարծես ամբողջ կատաղութիւնը կը սպառնայ թափել և մարդոց աչքին երեւալ իր տխուր և ահարեկիչ դէմքեամբ։ Զարհճմի բուքը՝ տուներու եւ փողոցներու վրայէն կը հաւաքէ ձիւնի տարափներ, հոսհոսն կը վազվզէ, պըտոյտներ կ'ընէ ու փողոցներուն մէջ գըտնուողներու հանդիպելով՝ անոնց երեսը կ'ապտակէ պոռ և կծու ձիւնի հատիկներով։ Երկու օր միայն արեգակը իր ալեխորժելի երեսը ցոյց տուաւ, այս ալ թերեւս աղքատներուն սրտերանքին յուզիչ տպաւորութեան չի՛ընալ դիմանալուն..., ու այսօր կրկին ամպամած քողով մը ծածկուեցաւ։ Բնական է թէ ի՞նչ շուարած դրութեան մէջ մնացած է աղքատ ընտանիքը և անգործ պանդուխտը։ Սառտիկ ձմեռն ասանալիքը մէկ կողմէն, առեւտրական հրապարակի հեղգացուցիչ ամլութիւնը և բանթողները միւս կողմէն, յուսահատական դրութեան մատնած են աղքատ դատակարգը։ Ինչպէս ասէի 6 7 ամիս առաջ գրած էի, առեւտրական նոյն տագնապը կը շարունակուի մինչեւ հիմա՝ աւելի սաստկացած վիճակի մէջ։ Տեղական կառավարութիւնը այս տագնապը մասամբ մեղմացնելու համար 15-20 միլիոն ֆիրանքի թղթադրամ շրջարերութեան հանած է։

Տիրող այս գործերու դադարումին կրնանք վերագրել՝ Մշեցիներուն դէպի իրենց ընտանիքը ունեցած դրամական տեսակէտով անտարբերութիւնին — կամ այնպէս է գոնէ աս միջավայրին համար, քիչ բացառութեամբ։ Մշեցին երբ կրնայ իր օրապահիկը ճարել, ժլաս մը ըլլալու չափ խնայող է, իր լաճերը նիւթը ծուռ չթողելու համար, և իր խնայողութեան արդիւնքը միշտ կը դրկէ անոնց։ Ասոր համար ալ Մշեցիին առատաստութիւնը և միամտութիւնը շահագործող անձեր շատ կան ու կը մնան Մշեցի շատ գըտնուած կեդրոններուն մէջ, տղրուկի պէս սողացողներ, որոնք այդ պանդուխտներուն ճակտին քրտինքով շահած դրամին անդրդմբաբար կը խլեն անոնց տկլոր լաճերուն բերնէն։ Ասանկ տանտեսակներով վաշխառուներ կ'ապրին լոկ այդ խեղճերուն դրամովը, որոնք իրը թէ... գործ կը հայթայթեն անոնց կամ շահած դրամին ապահով կերպով զաւակնուն հասցնելու միջոցը ցոյց կուտան, թէեւ շատ անգամ կիսին աւելին այդ անպիտանները կը կլլեն։

Ամէնքիս ալ լաւ գիտենք որ Մշեցին երբ պանդխտութեան կը դիմէ, իր պապենական արօրին ու բահին տեղ կը շալկէ բեռնակրի արխալուիսը և կամ գործաւորի բրիչը։ Այս վերջին զբաղումով գործաւորութեամբ պարապողները, շատ անգամ, հազիւ տարուան մէջ 3 4 ամիս գործ կը գտնեն, ու այդ միջոցին մէջ շահածին ալ պարապ մնացած ատենին կը ծախսեն անհրաժեշտ պէտքերնուն։ Մարդ երբ չգիտէ թէ որքա՞ն բաշխակողմանի են անոնց ծախքերը, կանոնաւոր տան մը պէս, ի՞նչ ցաւը ունին անոնք՝ որոնց դիմանալ միայն իրենց առողջ մարմինը կարող է, երբ այս բաշխակողմանի հանգամանքին հետ նկատողութեան առնենք անգործութիւնն ալ, թերեւս հատ Մշեցի պանդուխտը չը դատապարտենք անտարբեր մակդիրով։ Մեր յիշած պանդխտական անհրաժեշտ պէտքերը և ընտանիք ապրեցնելու երկրորդ միջոցին ալ «բեռնակրութիւնն» է, որ այսօր ըստրովին մեռած վիճակի մէջ կը գտնուի հոս։ Եւ դիցուք թէ երկրին առեւտուրը գոհացուցիչ ըլլար, Թիւլիպէի, Ռուսմուքի, Վառնայի և Պուլկարի պէս քաղաքներ քանի՞ բեռնակիր կը յուսար թէ ապրեցնեն, երբ նկատի առնէք որ Մշեցի պանդուխտներէն զատ կան հարիւրներով ալ պուլկար և ուրիշ ազգէ համարներ։ Երկու տարի առաջ, քիչ թէ շատ գործ եղած տեղ, անձամբ տեսած եմ, որ պզտիկ Պուլկարի մը մէջ 8 10 հատ Մշեցիի ճաշարաններ կային, ուր ապաւիկ կը կերակրուէին հոն գտնուած Մշեցի պանդուխտները, որոշեալ ժամանակին վճարելու պայմանով։ Իսկ հիմա կը լսենք որ անոնք ալ գոցած են ճաշարաններն քանի մը հարիւր լիվեր առնելիք թողով ազգակիցներուն վրայ։ ու անգործ Մշեցիները բոլորն ալ անապատան դրութեան մէջ մնացած են հիմա։

Անիրաւութիւն մը գործած կըլլամ, երբ ըսեմ թէ Մշեցին գործ կամ դրամ ունենցած ատենը անտարբեր կը մնայ դէպի իր ընտանիքը։ — Չէ, մէկը չի կրնար զուրզուրալ իր ընտանիքին ու զաւակներուն վրայ այնքան՝ որքան շատերու կարծած տղէտ Մշեցին կը զուրզուրայ։ անոնք ամէնէն աւելի անկեղծ և հմարիտ աւանդապահներն են իրենց պապենական հաւատարմութեան կարգուսարքին։ ընտանիքի սէրը անոնց սրտին մէջ աւելի խոր արմատ ձգած է, միշտ վառ է սիրոյ կայծը անոնց սրտին մէջ։ Բայց բացառութիւնը կը յարգէմ միշտ։ Ո՞ր ժողովուրդը իր լաւ կամ վատ տարրը չունի։ Այսօր Պուլկարիոյ քաղաքներէն շատերը ունին իրենց ծոցը քիչ շատ պանդուխտ դաւառացիներ։ կրնան գտնուիլ անոնց մէջ քանի մը հատ որոնք անրաբոյս կանութեան տիրվին մէջ թաղուած ըլլան։ ասանկները արդէն նախատինք, անարգանք, խօսք և ամէն ինչ յանձն առած են, և մոռցած են ընտանիք, զաւակներ ալ։ Սակայն այս փոքրիկ թիւին համար ելլել ամբողջ հարիւրներ «անբարոյական», փնացած, մակդիրով լուալ՝ անիրաւ կը գտնեմ։

Այժ. Բարգէն վարդապետ, անտարակոյս, որքան որ այս վերջին կսրգին պատկանող ինկածներուն ուղղած էր իր կոչը, բայց առ հասարակ ազդեց անիկա ամէն Մշեցիի սրտին, բաւական է որ «Մշեցի»ին հասցէին ուղղուած էր, և խօսքը այնքան մտանաւոր չէր որքան ընդհանուր։ Բարգէն վարդապետին քայլը, արդարեւ, կարելի է անկեղծապէս խօսելով, իր հօտին նկատմամբ ունեցած հայրական գուրգուրանքէն և հոգածութենէն առաջ եկած է. բարեմտաբար ուզած է ինկած կիները բարձրացնել և թշուառութենէ ազատել զանոնք։ Բայց եթէ կոչը իր օգտակար նպատակէն չը դատենք, պիտի կրնանք քիչ մը յախուռն անուանել։ Ո՛վ որ գաւառացի է, կամ գաւառները ժամանակ անցուցած է, անշուշտ տեսած պիտի ըլլայ թէ որքա՞ն բարձր է կրօնականը գաւառացի ջերմեռանդ այրերուն և կիներուն աչքին։ Ամէն պարագայի մէջ, աղքատը, տկարը, հիւանդը և այրին կը վազեն անոր ոտքը և կը յուսան անկէ միայն օժանդակութիւն կամ մխիթարութիւն գտնել։ Ու այս հանգամանքը աւելի կը շեշտուի այն ատեն՝ երբ լուր մը կը տարածուի որ նոր Հայրապետ մը կը պատրաստուի այս ինչ կամ այն ինչ քաղաքը այցելել։ Ձիւդ իր այցելութեան առաջին տպաւորութեան հետեւանքը եղած է, Բարգէն վարդապետին կոչը։ Արժ. Արմաշականը Մուշ հասնելուն պէս երկու սեռէ աղքատներ առաջնորդարանին դուռը ալ առին, կամ մինչեւ ժամուան մը ճամբայ դէմ վազեցին, հաց, օժանդակութիւն, նամակ, ելն. ելն., խնդրելու համար։ Այս խառնիճաղանճ բազմութեան մէջ, ամէնէն աւելի երկար տարիներէ ի վեր ո՛չ նամակ ո՛չ դրամ ստացող կիներու աղեխարշ ճայները բնականաբար պիտի ազդէին վարդապետին զգայուն սրտին, ելն։ Այս տպաւորութեան տակ է որ, անմիջական կերպով, հաշակաւոր շրջաբերականը խմբագրած ըլլալու է։

Մենք սիգրուն՝ Արժ. Բարգէն վարդապետին բարի նպատակին ջերմ համակիր ըլլալէ զատ՝ կը գովենք իսկ անոր զգացումներն ու գաղափարները։ Բայց Հայրասուրբը թերեւս խորհէր թէ իր կոչը փոխանակ քանի մը ստահակներու սրտին ազդելու, պարտաճանաչ Մշեցիներու սիրտը պիտի խոցոտէր, այն ատեն բարեհաճէր թերեւս երկար տարիներէ ի վեր թէ նամակ և թէ՛ դրամ չընդունողներու ցանկը մանրամասնօրէն ղրկել Պատրիարքարան և անոր միջոցաւ ցրուել զանոնք, վճռողական միջոցներու դիմել, և ատանկներուն միայն յայտնել ամուսնալուծութեան վճիռը, ինչ որ ամէնէն բանաւոր և նպատակայարմարն էր։ Մինչդեռ շրջաբերականին հրատարակութիւնը կարգ մը յոռետես և միակողմանի խորհողներու առիթ ներկայացուց աջ ու ձախ Մշեցիներուն հասցէին ցեխ նետել ու գրիչ շարժել տալ, և հարիւրաւոր սրտեր ալ, ինչպէս ըսի, յուզեց, գանգատի տեղի տալ թէ իր կարօտը ուզէր չզգիէն առաջ անցնել։ Կառավարմանը կենաց չկենաց պէտք ալ չունինք, տամակը տամամահաւաքին կը նետէր, ու միւրիյօնը ետուր թողով՝ Բօսէօզի ճամբուն մէջ կը սկէր վազել։ Կը մտենար, կը ժամանէր, հասած էր։ Հա՞ն էր։ Կը խոյանար զաւակին վրայ, ծծմբոյին գրկէն նախանձոտ ձեռքերով— մո՞ր ձեռքերով—կը յափշտակէր, կը պընդէր զայն, կը սեղմէր, կ'ողջագուրէր, համբոյրներով, նայուածքներով, ծիծաղներով կը լափէր։ Պահ մը դմայլմամբ կը դիտէր զայն, յետոյ խելամոլար, գերբջանիկ, սէրէն յիմարացած, մինչեւ փոքրիկ ոտքերուն ծայրը իր բերանն գգուանքներովը կը ծածկէր։ Սեղան կը նստէր, մանկիկը ծունկերուն վրայ, ու չէր ուտեր։ այնչափ պագած էր որ դեռ երեսը չէր նայած, ու իրենց երկուքին հետ անոր ունեցած նմանութիւնները կը սկսէր փնտռել, մանրամասնօրէն ճշդել, մէկ դիմագիծը անոր դիմագիծն էր, ուրիշ մը իրենն էր։ «Քիթը քունվդ է... աչքերը իմն են... մազերը վերջէն քունկիներուդ պէս պիտի ըլլան...։ Գանգրահե՞ր պիտի ըլլայ...։ Սա նայէ, ահա ձիշդ ու ճիշդ քու ձեռքերդ... քիթէդ ինկեր է...»։ Ու ժամերով կը շարունակէր աղջիկին իրենց մարդուն հանենցնել ուզող կիներու անսպառելի և սրտագրաւ այս բարբաջանքը։ Միւրիյոն առանց չափազանց սրտնեղութեան կը համակերպէր այս ամէնուն, չնորհիւ երեք սունոց սիկառներու զոր Ժէրմինի գրպանէն կը հանէր ու մէկիկ մէկիկ կու տար անոր։ Եւ յետոյ զրօսանք մը գտած էր։ պարտէզին ծայրը Մօէն գետակը կ'անցնէր։ Միւրիյոն բարիզցի էր։ կարթով ձուկ որսալը կը սիրէր։

Ու երբ ամառը կուգար, ամբողջ օրը կը կենային հոն, պարտէզին խորը, ջուրին եզերքը, Միւրիյոն երկու ցեցի վրայ նետուած լուացքի տախտակի մը վրայ, կարթը ձեռքը, Ժէրմինի՝ աղջիկը շրջագեստին մէջ, գետակին վրայ կքած զկեռելին տակ գետինը նստած։ Լոյսը կը ճաճանչէր կայծակնափայլ։ արեւը կը վառէր, հոսանուտ լայնատարած ջուրը՝ ուրկէ հոյլերի վայլակներ կը հատանէին։ Երկնքին ու վտակին գոգցես մէկ հրակայլակ հանդիսաւորութիւն է, որուն մէջտեղ Ժէրմինի քանած էր աղջիկը ոտքի վրայ ու իր վրայ կոխկռտել կու տար կարմիր թեղանիքով գոթանակիկովը, մարթը տեղ տեղ արիւն փողփողեցնէ, միսը պատկերներու մէջ տեսած հրեշտակի միսին պէս ճաճանչաւորէ։ Աստուածային քնքշանքներ կը զգար, երբ պզտիկը, դեռ լեզու չելած մանուկներուն չշաւփուն թաթիկներովը, անոր ծնոտին, բերանին, այտերուն կը դպչէր, մատները յամառօրէն անոր աչքերը խոթել կը ջանար, խաղալու տեսնը զանոնք իր նայուածքին վրայ կը դադարեցնէր, ու անոր ամբողջ երեսին վրայ կը շրջեցնէր խտղանքն ու չարչարանքը իր սիրուն փոքրիկ թաթերուն՝ որ կարծես մոր մը երեսը կը փնտռեն ի խարխափ. այնպէս ինն էր՝ իբր թէ իր զաւակին կեանքն ու ջերմութիւնը իր դէմքին վրայ կը յաջէին։ Պահ ընդ պահ, աղջիկանը գլխուն վրայէն իր ժպիտին կէսը Միւրիյոնին ղըրկելով, կը պոռար անոր. «Մէկ մը ասդին չնայի՞ս։»

Ցեցոյ, մանուկը կը քնանար այն բաց բերնով որ քունին կը ծիծաղի։ Ժէրմինի կը կքէր անոր շունչին վրայ. մանիկ կ'ընէր անոր հա՛ դիտը։ Ու մանկական այդ շնչառութենէն քիչ քիչ որորուելով, հեշտանօք անձնատուր կ'ըլլար, առանց ըզգալու, իր երջանկութեան այդ խեղճուկ տեղը դիտելու, շինական այդ պարտէզը, փոքրիկ դեղին խնձոյլներով ծածկուած տերեւներ ու հարաւի կողմը վարդերանք խնձորներ ունենցող խ ձարենիները, խեշալները՝ որոց որմին վրայ կը գալարէին ոլորի ոլորած ու խանձած կոթունները, կաղամբի ածուն, ծառուդի մէջտեղ փոքրիկ բոլորածուին մէջի չորս տարեւոր ծառիկները։

ԷՏՄՈՆ ԵՒ ԺԻԼ ՏԷ ԿՈՆՔՈՒՐ

Թարգմ. Ց. ՍԵՓԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԱՆՐԱԼՈՒՐԵՐ

(ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾՔ)

Մր. Ուինսթըն Չըրչիլ, հանրածանօթ պատերազմական թղթակիցը, որուն տարօրինակ քաջութեանը վրայ ա՛յնքան գրրուեցաւ, տարեկան 4,200 ոսկի կը ստանայ, իբր լրագրական թղթակից։

—Արեւագրի միջոցով կարելի է 190 մղոն հեռաւորութենէ բանակցութիւն կատարել։ Այս գրութիւնը կը բաղկանայ կէտերէ և դիծերէ. և նշանատուութեան համար՝ գրաւոր արեգակ մը անհրաժեշտ է. ուստի հասարակածային երկիրներու համար միայն կրնայ օգտակար ըլլալ։

—Շատ խօսուեցաւ արդէն անգլ. ազնուական դասին ներկայ պատերազմի դաշտին վրայ ունեցած բազմաթիւ անդամներուն վրայ։ Լորտ Ճորճ Համիլթըն՝ Թրանսվալի մէջ ունի տղայ մը և տասերեք եղբօրորդիներ։ Լորտ Տըրհըմ ալ Հարաւ Ափրիկէի մէջ ունի երեք եղբայր, մէկը՝ Լէյտսմիթի մէջ, և երկուքը Լորտ Մէյթհուրնի հրամանատարութեան ներքեւ։

—Լէյտսմիթի և Մէյֆքինկի համար կ'ըսուի թէ իրենց տարերկրեայ բնակարաններովը կը նմանին ճաքարանոցներու։ Ռուսերի դէմ դնելու նպատակով շինուած ապատարանները կը շինուին սա կերպով.—ծուռ փոս մը կը փորուի գետնին մէջ, վրան կը դոցեն ծառի կոճղերով և կամ հաստակէ տախտակներով, և այսպէս կը ձեւացուի սեպաձեւ բնակարան մը. ասոնց վրայ կը դիզեն փոսէն հանուած հողը։ Երբ տախտակներուն վրայ չորսէն վեց ոտք թանձրութեամբ հող գտնուի՝ այս տարօրինակ բնակարանին տանիքը բոլորովին ապահով կ'ըլլայ սովորական ռումբերու դէմ։ Այս թանձրութեան կըրկինը ապահովարար կրնայ դիմադրել լիտրի և մելինիթ ռումբերու։

—Լորտ Մէյթհուրն՝ 1877ին զինուորական կցորդ էր Պերլինի մէջ, և այդ միջոցին նշանաւոր դիցուցդութիւն մը ըրած է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Զմեռուան ցուրտ օր մը կը պտտէր ջը-

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ (5)

ԺԷՐՄԻՆԻ ԼԱՍԷՐԹԷՕ

Իրեն քով, շեղջաշեղջ ընտանիքներ կային, երեսի վրայ գետինը պառկած գործաւորներ, հեռադիտակով հորիզոնները գիտող վիրաբոյժներ, երկու ձեռքերովնին ծունկերնուն վրայ աղեղնաձեւ կրթնած աղքատ փիլիսոփաներ, հագուստներն հնութենէ ճարպոտած, սեւ գլխարկներն իրենց չէկ մօրուքին պէս չէին։ Օդը լի էր երգեհոնի ձայներով։ Իրենց ներքեւ, խրամին մէջ, ընկերակիցներ «մաձուն ծախեմ» կը խաղային։ Աչքերուն առջեւ ունէր խայտաղէտ ամբոխ մը, ճերմակ սուկաններ, վազվզող տղոց կապոյտ դգնոցներ, մատանեխաղ մը որ յեռ կու գար, սրճարաններ, գինիի մանրավաճառանոցներ, խորովարաններ, հաստեայի խաղեր, նշանարաններ կիսովին ծածկուած գալարիքի պրակի մը մէջ, ուրկէ եռագոյն դրօշակներով սիւնակներ կը բարձրանային. յետոյ, անկէ անդին, գոլորշիի մէջ, կապուտագոյն մշուշի մը մէջ, ծառերու կատարներու շար մը պողոտայ մը կը գծագրէր։ Սէլ կողմը կը տեսնէր Սէն-Տընին և անոր մայր եկեղեցւոյն լայնանիստ շինուածը. ձախ կողմը, շարք մը տուներու վերեւ որ կը ընդունէին, Սէնթ-Ուանի վրայէն մարը մտնող արեւուն սկաւառակը կեռատգոյն, հրավառ կ'երեւար և գորշ երկնքին վարի կողմը գոգցես կարմիր սիներ կ'արձակէր, որոնք, դողդղալուն, կը վերցնէին զայն։ Ստէպ խաղացող տղու մը օդապարիկ գունդը մանրերկրորդ մը կ'անցնէր այդ ակնախտիղ պատկերին վրայէն։

Կ'իջնէին վար, դուռնէն կ'անցնէին, Լօռէնի երիկի մանրավաճառանոցներուն քովէն կ'երթային, անցնելով ծաղավաճառներուն, տախտակերտ դինետուններուն, անդալար ու դեռ փայտը ճերմակ հովանոցներուն առջեւէն, ուր խառն ի խուռն այրեր, կիներ, մանուկներ՝ տապակած գետնախնձոր, մլականջ ու կարիրոս կ'ուտէին, ու կը հատնին առաջին դաշտը, առաջին կենդանի խոտը։ Խոտին եղերքին վրայ համմանքի և անանուխի բլիթ բեռցած բաղկակաք մը կար, ու նարգի լակավաճառ կին մը ափօսին մէջ սեղանի մը վրայ ջուր կը ծախէր...։ Տարօրինա՛կ գիւղավայր ուր ամէն բան իրարու կը խառնուէր, տապակածի ճենճերը՝ երեկոյեան գրլորչիին հետ, տակառախաղի մը լիփերուն շռինչը երիտասարդներու հոսող լռութեան հետ, չոր ու բարբոս քաղաքին հոտը՝ կանանչ ցորեններուն բոյրին հետ, քաղաքաղու

բանցքի մը քով, երբ յանկարծ տեսաւ թէ մէկը դիտումով ջուրին մէջ նետուեցաւ, անձնասպանութեան յայտնի նպատակով։ Լորտ Մէյ Հուն բնաւ չվարանելով՝ իսկոյն ջուրը կը նետուի և չափազանց դժուարութեամբ ու մաքառումէ վերջ՝ ողջ դուրս կը հանէ անյայտ անձնասպանը։ Այս դէպքէն քանի մը օր վերջը արքունիքին մէջ երեկոյթ մը տեղի կ'ունենայ. հանդուցեալ Վիլհէլմ կայսրը իմացած էր վերոյիշեալ դէպքը, և այս առիթով ինք անձամբ Լորտ Մէյ Հունին կը շնորհէ մարգպլին կեանքի ազատարարի շքանշան։ Հետաքրքրական է նաև յիշել թէ Լորտ Մէյ Հունին երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան ստացած է թէլ-Էլ-Քէպիրի ճակատամարտին առթիւ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՖԻՐՈՆԻԿ

Դեռ ախտաճանաչութիւն.— Իր հետեւանքները.—Հրաւազործներու դերը — Փորձիկներու ուղեղային թաղանթապաս (méningite) իր տեսակներով։

ԲԱՐԻԶ, 29 դեկտ.

Բժշկութեան բոլոր գաղտնիքը ախտաճանաչութեան (diagnostic) *շուրջը կը դառնայ. հիւանդութիւններու ճշմարիտ կանխատեսութիւնը* (pronostic) *և յարմարագոյն դարմանը անկէ կախում ունին բացարձակապէս։ Դիտաղդաբար զանազան պատճառներ, զոր օրինակ հիւանդին կամ զինքը շրջապատողներուն կողմէ լաւ դիտողութեան պակասութիւն, առողջական անցեալին պատմութեան մէջ գլխաւոր կէտերու մոռացում և կամ ներքին նկատումներով կամաւոր և անտեղի զանցառութիւններ, հիւանդութիւնները որոշող և զանազանող ենթակայական* (subjectif) *և արտաքին* (objectif) *այսինչ կամ այնինչ ախտանիշերու բացակայութիւնը, քանի մը տեսակ հիւանդութեանց բարդում և ինչ որ ամէնէն ցաւալին է՝ չատ անգամներ ալ բժշկին անհոգութիւնը կամ չտալը պատճառ կ'ըլլան ախտաճանաչութեան հիմերը խախտելու. կանխատեսութիւնը կ'ուներեւութանայ, դարմանները պատճառներուն վրայ յարձակելու տեղ՝ այսինչ կամ այնինչ ախտանիշերուն կ'ուղղուին և եթէ հիւանդը փոխանակ առողջանալու, տակաւին ծանրանայ, այն ատեն ընտանիքը խիստ ցաւոր դարմանման տարօրինակ միջոցներու կը դիմէ։ Այդ պարագաներուն մէջ ժողովրդական դասակարգին մէջ սուտ բժիշկները և հրաշագործները մեծ դեր կը խաղան. առաջինները իրենց դեղերով ինքնակոչ անհատներ են. օրէնքը զանոնք կը պատժէ խիստ կերպով. իսկ երկրորդները ընդհանրապէս անմեղ անհատներ են, երեւակայական, յաճախ շատ նկարագեղ միջոցներ ունին։ Սակայն որ ազօթքով կը բժշկեն. ազօթքը ամէն հաւատացեալներու բարի պատէնը ըլլալով՝ ծնողներու այդ հակումը չափազանց բնական է անշուշտ. կան որ կախարդական կոչուած տարօրինակ միջոցներ կը գործածեն։ Կը յիշեմ որ երբ տղայ էի մորթի կարմրութիւններ մը ունեցայ. բժիշկը չեմ գիտեր ինչ յիմար նկատումով դեղ մը տուաւ. փոխանակ աղէկնալու, այս անգամ մորթի բաւական լուրջ հիւանդութիւն մը ունեցայ. դէս բարի պառաւի մը տունը տարին. պառաւը դիս մերկացուց, վրս փայտի և քթանի պզտիկ կտորներու դէղեր դրաւ, զանոնք վառեց և ապա սկսաւ շորս կողմս արագ արագ դառնալ՝ սատանաներու ուղղեալ անէծքներ կարդալով. հետեւեալ օրը բոլորովին աղէկցած էի. հրաքո՞վ. ոչ անշուշտ. բժիշկին դեղէն թունաւորուած էի և այդ թունաւորումը մորթիս վրայ դիւրանցանելի նշաններ առաջ բերած էր որոնք ժամանակին հետ անհետացած էին. արդարեւ ալ այդ դեղը որշափ որ կը յիշեմ գոյնէն և համէն, պարզապէս* iodure de potassium *պէտք էր ըլլալ և այդ դեղը շատ ենթականերու վրայ մորթային անհանդստութիւնները առաջ կը բերէ։ Ֆրանսայի մէջ ալ շատ հրաշագործներ կան, մասնաւորապէս կարգ մը մարդիներ որոնք փոքրիկներու ուղեղային թաղանթատապը* (méningite) *կը բժշկեն, տղուն գլխուն վրայ ողջ աղաւնի մը կապելով։ Տեսայ Ֆրանսայի ժողովրդական դասակարգին պատկանող մայրեր որոնք դառնօրէն կ'ողբային իրենց տղոց մահը՝ զանոնք վիրագրելով ժամանակին աղաւնիներ կապած չըլլալնուն։ Աղաւնիները կ'աղէկցնեն այդ հիւանդութիւնը. ոչ անշուշտ. — բայց աղէկցողներ կան — այո՛, բայց ոչ բուն* méningite *մը աղէկցողներ։ Ճշմարիտ, բուն* méningite *մը կայ որ անխուսափելի, ճակատագրական կերպով մահ առաջ կը բերէ. ասկէ զատ կա՛ն կարգ մը* méningite*ներ զանազան պատճառներով առաջ եկած գրեթէ միեւնոյն ախտանիշերով։ Նկատելով այդ հիւանդութեամբ մեռնող փոքրիկներուն անհուն թիւը, անօգուտ չեմ դատեր հոս ներկայացնելու աւելի ընդարձակօրէն՝ այդ չարաչուչ հիւանդութիւնը և իր թեթեւ տեսակները։*

Բուն սոսկալի և ճակատագրականապէս մեռնող méningite*ը թիւպերքիւլոզի մէկ հետեւանքն է, որ կրնայ այդ հիւանդութենէն վարակուողներու վրայ գալ, կամ բոլորովին առողջներու։ 2—7 տարու տղոց կը պատահի ընդհանրապէս և կըրնայ ըլլալ որ մէկ ընտանիքի մէջ բազմաթիւ տղաք այդ հիւանդութենէն մեռած ըլլան։ Դիպաւորական տեսակէտով ամէնէն աւելի ուղեղին տակի մասին վրայ կը գտնուին միքրոպներու աւերումները և գործածել։ Քաղաքական խնդիրներու մէջ քիչ մը լաւ ըմբռնում թէ՛ Թայմզի և թէ իր պաշտօնակիցներուն բաւական պիտի ըլլար հակնալու այդ տեսակ լեզուի մը վտանգաւոր հետեւանքը։ Երբ պատերազմը աւարտի, երբ ամէնուն սպասած հետեւանքը ունենայ, հակառակ Անգլիացիներուն կրած ճախողութիւններուն, հարաւային Ափրիկէի բնակիչներուն մեծամասնութիւնը երկար ատեն Ափրիքանտէրներէ պիտի բաղկանայ։ Ուրիշ բան է եթէ Անգլիա, որ օտար հպատակներու քաղաքական իրաւունքներ վայելելու համար կը պատերազմի, չկնկ Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ քաղաքական իրաւունքը և ինքնօրէնութիւնը։ Մինչեւ այդ ատեն Ափրիքանտէրներն են որ պիտի կառավարեն երկիրը։ Ատոնց հետ է որ Բարեյուսոյ Գլուխին ապագայ կառավարիչները, որոնք որ ալ ըլլան, պիտի համաձայնին գաղթավայրին վարչութեանը համար։ Արդ, այդ անձերն են զոր Թայմզ կ'անարգէ և մատնիչ կ'անուանէ ըսելով որ վախերնուն է որ բացարձակապէս չեն ապստամբիր։ Կարելի չէ ըմբռնել թէ ի՞նչպէս քաղաքական ըմբռնումէ այդչափ զուրկ և կոյր կը հանդիսանայ լրագիր մը, որ խոհեմ, քաղաքագէտ և իմաստուն ըլլալու համբաւը կը վայելէ։ Այդ տեսակ խօսքեր ի՞նչպէս հաշտութիւն և հանդարտութիւն առաջ կրնան բերել Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ։ Ի՞նչպէս կրնան ապահովցնել անմիջական անդորրութիւնը և ապագայ խաղաղութիւնը։ Ի՞նչ եղանակով որ ալ կատարուի, պատերազմին արդիւնքը պիտի ըլլար Ափրիքանտէրներուն քով անվստահութիւն մը և ցրտութիւն մը հանդէպ Մեծին Բրիտանիոյ։ Անգլիացիները եթէ Պոէրները բնաջինջ ընելով գոհ չմնան և զրդռեն Ափրիքանտէրները, ապագային համար մեծ դժուարութիւններ կը պատրաստեն և առաջուընէ անկարելի կը դարձնեն խաղաղութեան այն գործը որուն պիտի ձեռնարկեն՝ երբ աւարտին զինուորական գործողութիւնները։»

Նոր զինուորներ.— Կալէպի իշխանը հաւանած է պատուակալ գնդապետը ըլլալ այն կամաւորներուն որոնք հարաւային Ափրիկէ պիտի ուղեւորին։ Իշխանը հարիւր ոսկի նպաստեր է այդ գունդին ծախքերուն համար։ Ուրբաթ օրը թէնդրիքի հասեր է անգլիական փոխադրանաւ մը 1,360 զինուորներով։ Ուրիշ փոխադրանաւեր ալ Քանտրեան կղզիները հասած են։

Թայմզին հեռագիրները.— Թայմզ դեկտ. 30ի թիւին մէջ սա հեռագիրները կը հրատարակէ.

Սպէրքսթորմ, 24 դեկտ. — Անգլիական զինուորներ, Տալքէթի գնդապետին հրամանատարութեամբ, այս առտու գբուեցին Տորթրէյնթ փոքր քաղաքը։ Պոէրները ընդդիմութիւն չբրին։ Կը կարծուի թէ այն հոլանտացիները որոնք երէկուան ընդդարձումին մասնակցած էին, իրենց տեղերը վերադարձած են։

Լուրենսօ Մարքէզ.— Թրանսվալի հասարակութիւնը շատ քիչցած է, բայց քանի մը օրէն շատ ապրանքներու կը սպասուի։ Զայրոյց կայ թէ Ֆրանսական շոգենաւ մը որ նաւահանգիստը կը գտնուի, Մատագասքարէն երկու խոշոր թնդանօթ բերած է. բայց մաքսային ընդհանուր տնօրէնը կը հրաբէ այդ զրոյցը և գիտել կու տայ թէ բոլոր ապրանքները ցորեկ ատեն ցամաք կը հանուին ու կը քննուին, այնպէս որ հանրութիւնն ալ կրնայ աչքէ անցընել նաւահանգիստին գործառնութիւնները։

Մոսսէլ-Ռիվէր, 28 դեկտ. — Երէկ իրիկուն ժամ 8ուկէսին Պոէրները բուռն կրակ մը ընել սկսան իրենց ամրողջ գիծերէն, կեդրոնէն մինչեւ երկուքուկէս մղոն դէպի Արեւելք։ Կրակը քսան վայրկեան տեւեց, բայց արդիւնք մը չունեցաւ։ Մեր նաւային թնդանօթները երկու անգամ միայն պատասխանեցին։ Կրսսուի թէ Քրոնեէ զօրավարը իր զօրքերուն կէսը ամբողջ գիշերը պատրաստ վիճակի մէջ կը պահէ։ Բժիշկ մը ըսաւ որ Պոէրներու բանակին մէջ Թիֆօ երեւան եկած է։ Քանի մը օրէ ի վեր ճշգրիտ տեղեկութիւն մը չունինք անոնց շարժումներուն վրայ։

Շիվվի.— Պոէր շրջուն պահակներու ներկայութիւնը մեծ դժուարութիւն կը պատճառէ մեզի՝ ջուր գտնելու մասին, վասն զի երկու մղոն հեռուն երթալու ստիպուած ենք ջուր գտնելու համար։

Լուրենսօ-Մարքէզ.— Պոէրները չընդունեցին իրենց նուիրուած շարժուն հիւանդանոց մը, ըսելով որ պէտք չունին, վասն զի իրենց վիրաւորներուն թիւը շատ քիչ է։

—*Բրէթորիայէն* հոս հասան բազմաթիւ բրիտանական հպատակներ որոնք Նաթալի հիւսիսային կողմէն փոխուած են։ Ասոնք՝ այր, կին ու տղայ՝ վաճառաբարձ վկաներով կատարած են ուղեւորութիւնը՝ Բէսֆիրիներու հետ։ Այդ փախստականներուն մէջ շատ մը պառաւներ կային։

Բեռաֆիրիները.—*Բրէթորիայէն* դեկտ. 26 թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Սուարթ հրամանատարը Էվէլակէրէն կը հեռագրէ.

«Ինձեալ ուրբաթ յարձակեցայ Բեռաֆիրիներուն վրայ, Տէրտորթի մօտ։ Ասոնք լաւ ամրացած էին և արթուն կը հսկին։ Բուռն ընդհարումէ մը ետքը դրաւեցի Բեռաֆիրիներուն դիրքը։ Պոէրները ունեցան երեք մեռեալ ու հինգ վիրաւոր։»

Բարեյուսոյ Գլուխեն կը հեռագրեն թէ երկաթուղիի վաշտերուն համար կամաւոր գրելու գործունէութիւնը դժուարութեանց կը հանդիպի, վասն զի կեանքի ապահովագրական անգլիական գլխաւոր Ընկերութիւնները իրենց սակը հարիւրին հինգ բարձրացուցած են, որով շատ մարդեր չեն ուզեր կամաւոր գրուիլ։ Սէմերիկեան Ընկերութիւնները աւելի ազատամիտ են և զինուորական կամ նաւային ծառայութեանց համար բնաւ սեղմում չեն ըներ։

Նիւ Եորքի Քաղաքատուութեան Խորհուրդը բանաձեւ մը քուէարկեց որով մաղթանքներ կ'ընէ Պոէրներուն յաջողութեանը համար։

Սուլ զօրավարը.— Անգլիական Գրայրքն շոգենաւը շաբաթ օրը Թրբեթաունէն Սաութհէմբթըն հասաւ։ Կը կարծուէր թէ Սուլ զօրավարն ալ նոյն շոգենաւին մէջ կը գտնուի՝ հիւանդներուն և վիրաւորներուն հետ, բայց ներկայ չէր։ Այդ պարագան ստանեղութիւն պատճառեց զօրավարը դիմաւորել եկողներուն։

Դասալիք մը.— Անգլիացի նախկին յիսնապետ Կրինէր որ Մոտտէր-Ռիվըրի ճակատամարտին մէջ դերի իյնալ Պոէրներուն հետ կը գտնուէր, Անգլիա պիտի ղրկուի հոն դատուելու համար։ Կրինէր վեց տարի առաջ փախած էր Օլտրշոթի բանակատեղիէն, ուր օդաչուներու խումբին մէջ կը գտնուէր։

Զեռ անցուած պատօնաթուղթեր.— Մարքն հեռաւեալ նամակը ստացած է Պոռիսէի իր թղթակցէն.

«Բրքի Պիեթ Բրէթորիայի թղթակիցը իր վերջին նամակին մէջ կը ծանուցանէ թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը նոյմ. 26ին ճամբայ հանուած սուրհանդակի մը միջոցաւ եւրոպական բոլոր տէրութիւններուն ուղղեր է՝ Տրնտիի մէջ գտնուած գաղտնի պաշտօնաթուղթերու պատճէնները ու լուսանկարները որոնք կը հաստատեն թէ 1896ին Անգլիա յարձակման յատակագիծ մը որոշած էր ո՛չ միայն Թրանսվալի, այլ Օռանժի անկախ պետութեան վրայ ալ։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր, արդի պատերազմէն երկու օր առաջ, ըսած էր Թրանսվալի ներկայացուցիչին։ «Օռանժի անկախ պետութեան հետ ո և է կռիւ չունինք։ Անգլիացի և Օռանժցի աշխարհի լաւագոյն բարեկամներն են։» Այս յայտնութիւնները, ըստ ինքեան այնչափ չհեկեկան, անմիջական արդիւնք մը ունենան Ափրիկէի մէջ։ Օռանժցիները որոնք կը կարծէին թէ միայն Պոէրներուն համար կը կռուին հիմա համոզուած են թէ նոյն իսկ իրենց անկախութեանը համար կը պատերազմին։ Անոնց խանդավառութիւնը աւելցած է, և այս բաւական է հերքելու Անգլիացիներուն տարածած այն լուրերը թէ Օռանժցիներու և Պոէրներու միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլայ։

«Նոյն նամակը կ'ըսէ նաև թէ վերջերս Բրէթորիա հասած գերմանացը երեք սպաները Պոէրներու համադգեստ հագած են և Թրանսվալցիներէն բնաւ տարբերութիւն չունին։ Այդ երեք սպաները էֆտիմիթ և Քալնզօ գացած են։

«Բրէթորիայի մէջ շատ կը գանգատին թէ Բարեյուսոյ Գլուխին բրիտանական իշխանութիւնները վար կը դնեն Եւրոպայի թղթատարը, նոյն իսկ մօր մը կողմէ զաւակին գրուած և կամ վաճառականի նամակները։ Անգլիա որովհետեւ կ'արգելէ Թրանսվալ ղրկուելիք ուտելիքները, Պոէրներն ալ որոշած են շատ պակսեցնել անգլիացի գերիներուն անունդը։ Այդ մասին տեղեկութիւն տրուած է Լոնտոնի դահլիճին։

«Բրքի Պիեթ թղթակիցը կ'ըսէ թէ Պոէրներու կազմակերպութեան ամէնէն տգիտակար կէտը մատակարարութեան ճիւղն է որ շատ անգոհացուցիչ է։ Հաղուստ բնաւ չկայ։ Թրանսվալի կառավարութիւնը, զինուորները հագուցեցնելու համար, ստիպուած է դիմել անգլիացի վաճառականներու որոնց մէկը իրեն եղած յանձնարարութեան մը պատասխանելով, տասը հազար կօշիկ ղրկած է՝ ամէնքն ալ միեւնոյն թիւով։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Յուն.—Հարկեղած պատրաստութիւնները եղան, որպէս զի 7րդ զօրաբաժինը ամբողջութեամբ կարելի ըլլայ դէպի հարաւային Ափրիկէ համբայ հանել մինչեւ յունուար 11։ Երեք փոխադրանաւ հինգշաբթի (այսօր) ճամբայ պիտի ելլեն։

—Բէրթաունէն դեկտ. 31 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի թէ ապստամբները մեծ թիւով յարձակեր են Տորտրէյնթի վրայ, բայց եռ մղուեր են ուր հոգի կորսնցնելով։

—Տէլի Մէյլին Նաուբորթի թղթակիցը կը հաստատէ Ֆրէնչ զօրավարին յաջողութիւնը Թոլէզվիլի մէջ։ Անգլիացիները ձեռք անցուցեր են թնդանօթներ և շատ մը ուտելիքներ։ Պոէրները դէպի հիւսիս քաշուեր են։ Անգլիացիներուն կորուստը շատ քիչ է։

—Հուսալի զօրավարին մէկ պաշտօնական հեռագիրը, որ Էֆտիմիթէն դեկտ. 31 թուականով ղրկուած է նշանացի հեռագրի միջոցաւ, կը ծանուցանէ թէ թիֆոյի և թանչքի դէպքերը կ'աւելնան անգլիական բանակատեղին մէջ։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը լուր առաւ թէ Բիլ գնդապետը երէկ ցիրուցան ըրեր է Պոէրները Սբրիպիսի մէջ, Պէլմանթի մօտ, Օռանժ-Ռիվըրի և Մոտտէր Ռիվըրի մէջ տեղը։ Գնդապետը տիրեր է անոնց բանակատեղին և գերի բռներ է 40 Պոէրներ, առանց հաշուելու մեռածները ու վիրաւորները։ Անգլիացիներէն սպայ մը և երկու զինուոր իրաւորուեր են։

Համպուրկ — Համպուրկիսեր Քորեսբոնտենթ կը ծանուցանէ թէ Հանս Վակգեր շոգենաւը որ գերմանական տունի մը կը վերաբերի, Ծնունդի օրը Անգլիացիներուն կողմէ գրաւուեր է՝ Տէլկոայի ծովածոցին մէջ։ Գերման տունը բողոք մատուցեր է Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Վիէննայէն առաջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ հունգարական պատուիրակութեան նաւային յանձնաժողովը քուէարկեր է նաւատորմին ելմտացոյցը։ Արտաքին գործոց նախարար Կոլոլոսովաքի կոմսը եւ ծովային ճիւղին պետ ծովակալ Պառոն Ցոն Սբաուն յայտարարեր են թէ Աւստրոյ-Հունգարիոյ նաւատորմին միակ պաշտօնն է պաշտպանել ծովեզերքը։

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԷՐիի նամակը զոր շաբաթ օրը Թայմզ հրատարակեց, մեծ յուզում պատճառեր է Լոնտոնի մէջ։ Լորտ Ռոզպէրի այդ նամակով կը պահանջէ որ պաշտօնական տեղեկութիւններ տրուին այն վրդովիչ լուրերուն համար թէ անգլիական կառավարութիւնը իրը պատերազմի արգիլեալ նիւթ կը նկատէ սնունդի վերաբերեալ նիւթերը։ Այդ նամակը լրացուցիչ մասը կը նկատուի Սբր Զարլս Տիլքի այն յայտարարութեան թէ սնունդի նիւթերը իրը պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատելը յիմարութիւն է, վասն զի Անգլիա պէտք է խորհի որ օր մը, պատերազմի պատճառաւ, ինք ալ կրնայ Մ. Նահանգներէն սնունդի նիւթեր գնելու հարկին մէջ գտնուիլ։ Լոնտոնի մէջ կը սպասուի կառավարութեան կողմէ այդ մասին տրուելիք տեղեկութիւններուն։ Այդ խնդրին շարժառիթն է Տէլկոայի ծովածոցին մէջ ամերիկեան ալիւր պարունակող շոգենաւի մը գրաւուիլը անգլիական յածաւորակի մը կողմէ։

ՌՈՒՍԻՍ ԵՒ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ — Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ կակաթայէն.

«Հոս բնաւ լուր չկայ այն զրոյցին նկատմամբ թէ Ռուսիա բանակցութեան մէջ է Անգլիոյ հետ, Քալուլի մէջ գիւանագիտական մնայուն ռուս գործակատար մը ունենալու համար։ Այդ զրոյցը անհիմն կը նկատուի և չի կարծուիր որ Անգլիա հաւանի գիւանագիտական ռուս գործակատարի մը անուանման։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՊՐԱԶԻԼԻԱ.— Ռիօ-Նեյրոյէն կը հեռագրեն թէ Պրազիլական յածաւորակ մը վուլթով Անարա զրկուեր է, որուն սեպհականութեանը համար վէճ մը կայ Ֆրանսայի և Պրազիլիոյ միջեւ։ Զրոյց կայ թէ գիւանագիտական դժուարութիւններ ծագած են Ֆրանսայի ու Պրազիլիոյ միջեւ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.— Թայմզին Մատրիտի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ պապական նոր նուիրակ Տ. Ռինալտինի ուրբաթ օրը պաշտօնապէս ներկայացեր է Սպանիոյ խնամակալ թագուհիին։ Սպանիոյ կառավարութեան և Վատիկանի միջև բանակցութիւններ պիտի կատարուին որպէսզի այս վերջինը հաւանի՝ կաթոլիկ կղերին համար Սպանիոյ երտնցոյցին մէջ նշանակուած պարին դեղչուելուն։

ԼԻՇԲՈՒՆ ԹԱԳԱՒՈՐԸ.—Պոռիսէի լրագիրները ծանուցած էին թէ Պէլճիքայի թագաւորը այս տարի պիտի չընդունի Տարեգլուխի շնորհաւորութիւնները, վասն զի Մերայոտին և Երեսփ. Ժողովին նախագահներուն միջեւ առաջնութեան խնդիր ծագած է։ Այդ մասին տրուած ստոյգ տեղեկութեան մը նայելով, այս Տարեգլուխի շնորհաւորական ընդունելութեանց տեղի չունենալուն պատճառը Լէյրոլտ թագաւորին թեթեւ մէկ անհանգստութենէն առաջ եկած է։ Ն. Վեհափառութիւնը կը նեղուի ոտքի ճմլումէ որ անցեալ տարի տեղի ունեցած էր զրօսանքի մէջ։ Այդ պատճառով երկար հանգիստ մը վայելած էր անցեալ ամիս։

ԹՈՂԱԹՈՅ ԿՈՄՍԸ — Ռուս վիպասան Թոլսթոյ կոմսին վիճակը նորէն ծանրացած ըլլալով անկողնէն չի կրնար ելլել։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԲԵԻԵՌ.—Բիլի զինագործարանին յանձնուեցաւ շինութիւնը նաւի մը որով գերման արշաւախումբ մը հարաւային Բեւեռ պիտի ուղեւորի։ Շոգենաւը բոլորովին փայտէ պիտի ըլլայ՝ 46 մէթր երկայնութեամբ և 11 լայնութեամբ։ Երեք տարուան ածուխ պիտի կրնայ պարունակել։ Այնպէս մը կահաւորուած պիտի ըլլայ որ հինգ գիտուններ, հինգ սպաներ և քսան նաւաղներ կարենան բնակիլ. նաեւ բեւեռային 50 շուներ։ Շոգենաւը էլեկտրական լոյսով պիտի լուսաւորուի և շոգիով կամ ի հարկին առագաստով պիտի կրնայ քալել։ Շինութիւնը պիտի աւարտի 1901 մարտ 1ին։ Արշաւախումբը նոյն տարուան օգոստոսի վերջերը ճամբայ պիտի ելլէ։

ՉԵՀԵՐԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ.—Բրակայէն կը գրեն դեկտ. 30 թուականով.

Պոհեմիոյ նահանգային ժողովը երէկ գումարուեցաւ, տարեգլուխէն առաջ քուէարկելու նահանգային առժամեայ եմտացոյցը։ Առաջին նիստին կարեւոր իրողութիւնը եղաւ գերմանական զանազան կուսակցութեանց՝ յառաջդիմական, ժողովրդական և հակահրէական՝ ներկայութիւնը։ Ասոնք 1898ի վտարումէն յետոյ ժողովին ներկայ գտնուած չէին։ Պոհեմիոյ նահանգային ժողովին նախագահ Լոպքովից իշխանը նստաշրջանը բանալով, չեհերէն ու գերմաներէն կարճ բանախօսութիւն մը ըրաւ և բարի գալուստ մաղթեց գերման երեսփոխաններու, շնորհաւորելով զանոնք իրենց այդ ընթացքին համար, որով շատ պիտի դիւրանայ Չեհերու և Գերմաններու միջեւ առաջադրուած համ. ձայնութիւնը։ Նախագահին ատենախօսութենէն ետքը քանի մը օրինագիծեր ներկայացուցեցան ժողովին, մանաւանդ տոքդ. Բասաքի կողմէ որ կ'առաջարկէր թէ չեհերէնը ու գերմաներէնը հաւասար ըլլան դատական ու վարչական իշխանութեանց մօտ։ Գերմաններն ալ օրինագիծ մը ներկայացնելով առաջարկեցին իրականացնել իրենց բաղձանքը զոր քանի անգամներ յայտնած են, այն է թէ Պոհեմիա ապագային չբաժնակներուն բաժնուի և գերման ու չեհ երկու բարձրագոյն խորհուրդներ հաստատուին ազգային գործերու մասին վճիռ արձակելու համար։

ՆԻԻՍՍՈՒՆՏԼԷՆՏԻ գաղթային կառավարութիւնը ծանուցեր է թէ, չուզելով արդի պարագաներուն մէջ դժուարութիւններ յարուցանել բրիտանական կառավարութեան, պատրաստ է ֆրանսական ձկնորսութեան պայմանագիրը, որ 1899ին էր վերջանալ, մէկ տարուան համար ալ երկարել, եթէ Մեծն Բրիտանիա կը հաւանի։

ԶՐԱՀԱՊԱՏ ՎԱԿՈՆՆԵՐ. — Բրուսիոյ զինուորական իշխանութիւնը Շէնպէրկ-Ռընէզտորֆի երկաթուղիի զինուորական գիծին վրայ կը փորձէ զրահապատ կառուսմբ մը, ինչպէս ունին Անգլիացիները Հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Կառուսմբը որ ծայրէ ի ծայր զրահապատ է, կը բաղկանայ վակոնէ մը որ խորտնկեցմը կը պարունակէ, վայրաշարժէ մը և զրահապատ քարի մը վակոնէրէ որոնց մէջ զորքեր կան Մաւզիխէր հրացանով զինուած։ Խորտընկեցին պաշտօնն է կառուսմբին առջեւ ու երկու կողմերը գտնուած տեղերը մաքրել և այնպէս մը զետեղուած է որ կրնայ երեք տարբեր ուղղութիւններով կրակ ընել։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Վիէննայի Թակեպլաք լրագիրը կ'ըսէ թէ Աւստրոյ-մայրաքաղաքին մէջ Սերպիոյ թագաւորին եղած պաշտօնական ընդունելութիւնը ապացոյց մըն է Ֆրանց Եոսէֆի կայսեր բարեցակամութեան, Սերպիոյ երիտասարդ թագաւորին համար։ Ալէքսանդր թագաւորը արդէն արժանի հանդիսացած է այդ բարեցակամութեան, արտաքին քաղաքականութեան մէջ իր հետեւած ուղղամիտ ընթացքով։ Նաեւ ներքին քաղաքականութեան մէջ ալ միշտ կանացած է վերջ տալ կուսակցական դրութեան և հաստատուն հիմերու վրայ դնել երկրին տնտեսական կացութիւնը։ Թակեպլաք կը յարէ թէ Ալէքսանդր թագաւորը, կացութիւնը երբ թոյլ տայ, ներում պիտի շնորհէ՝ Պէլկրատի վերին դէպքերուն համար դատապարտուածներուն։ Վիէննական թերթը կը յարէ թէ Աւստրիա-Հունգարիա բոլորովին անշահախնդիր քաղաքականութեան մը կը հետեւի Սերպիոյ հանդէպ։ Վիէննայի մէջ Ալէքսանդր թագաւորին գտած ընդունելութիւնը մեծ գրաւական մըն է թէ անոր դիրքը աւելի պիտի բարձրանայ իր երկրին մէջ։ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարին կողմէ պատուիրակութեանց ժողովին մէջ արտասանուած ճառերն ալ կը հաստատէ թէ Վիէննայի մէջ Սերպիոյ թագաւորին եղած ընդունելութենէն կը հետեւի թէ Ալէքսանդր թագաւորին խոհականութեան յորդորներ տրուած են։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Արտաքին գործոց նախարարութիւնը Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց Իտալիոյ հետ կնքուած առեւտրական ու նուագածութեան առժամեայ պայմանագրութիւնը։

—Պէրլինի հելլենական դեսպան Պ. Քիլոն Ռանկապէ որ Հռոմ գացած է, առեւտրական պայմանագրութեան բանակցութիւնները աւարտելու համար, Ս. Փրկչի պատուանշանին մեծ սպայի խաչը ստացաւ։

—Մորթորիոմը երեք ամիս ալ պիտի երկարի։

—Յունաստանի Ազգային Պանքային բաժնետէրերը շաբաթ օրը գումարուելով հաւաներ են այն ծրագրին, որով Եպիրոս-Թեսալիոյ Պանքան կը միանայ ազգային պանքային։

—Եորկիոս թագաւորը յանձնարարեց նախարարապետին խիստ միջոցներ ձեռք առնել Աթէնքի մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։

—Երեք սպաներ՝ Պ. Պ. Բաքաուրուլօ, Քրիցա և Ֆրանկոբուլօ Ֆրանսա պիտի երթան իրենց զինուորական ուսումը կատարելագործելու։

—Գերմանիոյ Ֆրէտերիք Կայսրուհին փէտրարին Աթէնք պիտի երթայ իր աղջիկը Սոֆիա իշխանուհին տեսնելու։

—Յունաստանի միջազգային քննիչ յանձնաժողովին նախագահութեան պաշտօնը յունուար մէկէն պիտի վարէ Ռուսիոյ պատուիրակ և Պիրէոնի ռուսական դիդհանուր հիւպատոս Պ. Ալէքսանդրը Թրոեանցի։

—Բաթրասի գարեջրատուներէն մէկին մէջ անծանօթ մը քանի մը անգամ ոչ-վոլվէր պարեր է անգլիացի երկու նաւաստիներու վրայ։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼԻ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեր է իր մէկ բարեկամին թէ Տէլկոան ուրիշի տալու համար ո և է պայմանագրութիւն չկայ եւ թէ կառավարութիւնը մոռգիր չէ Խորհրդարանին առաջարկել որ Բորթուկալի ո և է գաղթավայր մը ուրիշին վաճառէ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Անգլիոյ կառավարութիւնը խնդրեր է Իտալիայէն որ զինուորներ յատկացնէ վերին Նեղոսի անգլիական ստացուածքները պաշտպանելու, վասն զի այդ տեղի զօրքերը հարաւային Ափրիկէ պիտի ղրկուին։ Իտալիոյ կառավարութիւնը մերժողական պատասխան տուեր է, ըսելով որ ատիկա չեզոքութեան բռնաբարութիւն մըն է որուն հետեւանքը կրնայ ծանր ըլլալ Իտալիոյ։

Ընտրեալ Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Շէրիֆի պէյի։

—Ատանայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Իրզրումի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Իսմայիլ Հաքգը պէյ, որուն յաջորդեց Տրապիզոնի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Օսման Զէքի էֆ.։ Գասթէմոնիի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էնկիւրիի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Օսման էֆ. որուն յաջորդեց Պրուսիի առեւտրական դատարանին նախորդ նախագահ Սապրի էֆ.։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Հէյէքէի, յախճապակիի և Փէխլանէի կայս. գործարաններու արտադրութիւններէն մաս մը զրկել այն արուեստահանդէսին որ Ռուսիոյ մէջ կազմակերպուած է Զարուհիին հովանաւորութեամբ։

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ նոր դեսպան Տոքդ. Ֆոն Վէքէրլէն ութ-տասը օրէն մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ԻԶՄԻՐԻ անգլիական հիւպատոսարանին մէջ շաբաթ օրը մաթինէ մը կազմակերպուեցաւ՝ հարաւ-ափրիկեան պատերազմի զոհերուն այրիներուն և որբերուն ի նպաստ։ Հիւսիսատարանին երկու մեծ սրահները լեցուած էին։ Ներկաներուն մէջ, անգլիական գաղթականութեան անդամներէն զատ, կը նշմարուէին բազմաթիւ հայ և յոյն ընտանիքներ։ Հաւաքը հարիւր անգլիական ոսկին անցաւ։ Այդ գումարը, հանգանակութեամբ հաւաքուած 500 ոսկիին հետ, պիտի զրկուի Լոնտոնի յանձնաժողովին։

ԻՖԹԱՐ.— Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա, կայս. անձնական զօրաբանակին հրամանատար Բէյուզի փաշա, Սալարպետի Դրան ծախքերու վերատեսուչ Հասան Բիւշրի փաշա և ուրիշ պաշտօնատարներ երէկ իրիկուն կայս. պալատան մէջ իֆթար ըրին։ Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Այէքսանդր փաշա Դարաֆէոտորի ալ մասնակցեցաւ իֆթարի սեղանին։ Առէի իրիկունը կայս. պալատան մէջ իֆթար ըրին նաև Բ. Դրան արարողական Մէէրլուին պէյ, Բարիզիէի հիւպատոսական գործոց դիւանին տեսուչ Թէվֆիք պէյ, Գուլկարիոյ կայս. նախորդ գոմիսէր Նուսուհի պէյ և եղբայրը Ապտուլլահ Հաֆտա պէյ, խորհրդական Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան։

ՖԼԱՄԱՆԴԻՆ իշխանուհին և Բոսուրկոթայի Փիլիբ իշխանը անցեալ ուրբաթ Սոֆիա ժամանեցին։

ՍԱՄՈՍ ԿՂԶԻՆ.— Սամոսէն դեկտ. 29 թուականով կը գրեն Մոնիդեոն.։

«Զկայ կղզի մը որ Սամոսի չափ հրաւիրէ ուշադրութիւն կամ զբօսաշրջիկին ուշադրութիւնը։ Բնութիւնը շատ շռայլ եղած է անոր նկատմամբ։ Ամէն կողմ բարեբերութեան տեսարաններ կան՝ այգիներ ու արգաւանդ մարգագետիններ կը զարդարեն հողը, մասամբ դաշտի և մասամբ բլուրի ձեւով, կաւէ ու կրահողէ բաղկացած է։ Կղզին մեծ մասը ծածկող այգիները շատ պտղաբեր են, բաց ի քանի մը տեղերէ, ուր որթալուսի երեւան եկած է, սակայն ասոնք ալ լաւ կը խնամուին ու կը դարմանուին։ Վարակեալ այգիները մէկուկէս միլիոն ամերիկեան որթատունկերով պատուաստուած են։ Գինին տարեկան բերքն է 161,000 բեռ (11,894,275 զրչ.)։ Մեր խաղողները քաղելէ առաջ զանազան տեսակներու կը վերաբերին։ Միւս կողմէ բարձրադիր վայրերը ծածկուած են ձիթենիներով, նարընջիներով, նշենիներով և չոմիի անտառներով։ Իշխան Քոսթաքի պէյի նախաձեռնութեամբ միւս ջանքեր կ'ըլլան մշակութիւնը աճեցնելու նպատակով, վասնզի զի տակաւին ընդարձակ գետիններ կան անմշակ. նաւ ձիթաստաններ որոնք առաջուան չափ բարերեր չեն։ Տարեկան արտադրութիւնը՝ ձէթ, կաշի, արքաղ, ծխախոտ, քոնեաք, պտուղ, չամիչ ու փայտ՝ կը հասնի 18,338,642 զրչ.ի։ Ներածութիւնը՝ ալիւր, ծխախոտ, բամպակ, մորթ, ածուխ, քարիւղ, խակուէ, կերպաս, դեղորայ և հատեղէն՝ 20,240,208։ զրչ.ի։ Այս թուանշանները ցոյց կու տան ճարտարարուեստի և առեւտուրի մեծ գործունէութիւն մը։ Զանազան Ընկերութեանց շոգենաւերը կանոնաւորապէս կ'երթեւեկեն մեր նաւահանգիստները։ Հանրային կրթութեան տեսակէտով ալ Սամոս ետ մնացած չէ։ Բնակիչները, 52,775 հոգի, ընդհանրապէս շատ ուսեալ են. կան բազմաթիւ բժիշկներ, չափագէտներ, փաստաբաններ և ուսուցիչներ։ Բաց ի այն կիմնազիոնէրէն որոնց ամէնէն կարեւորն է կղզիին կեդրոնին՝ Վաթիի մէջ գտնուածը, կան նաև 48 վարժարաններ որոնք ունին 5,500 ուսանող և 181 ուսուցիչ։ Երկու տարի առաջ առեւտրական Լիսէ մը հաստատուեցաւ Պ. Սբրիտէսի նախաձեռնութեամբ։ Հարիւրի չափ ուսանողներ կը յաճախեն նոյն հաստատութիւնը։ Ուսուցչական մարմինը կազմուած է արժանաւոր անձերէ։ Ուսմանց ծրագիրը կը պարունակէ առեւտրական ուսմանց բոլոր հիւղերը, նաև երաժշտութիւն, մարմնամարզ ևն.»

ԲԱՄԲԱԿԻ գինը նորէն բարձրացած է Անգլիոյ մէջ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԱՔՍԱՏԱՆ մէջ գործուած զեղծումներուն առթիւ կատարուած քննութեանց պահուն հաստատուեր է թէ կարգ մը արմտիքներու Եւրոպա զրկուած ըլլալու մասին՝ ձեռնհաս պաշտօնեաներու կողմէ ցոյց տրուած արձանագրութիւնները կեղծ են։ Հիմա այս կէտին համար քննութիւններ կը կատարուին։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ԻՒՂԵՐ. — Բապումանի անուն վաճառականի մը կողմէ մաքսատուն բերուած 50 տակառ ձէթեր թթիւկներու կողմէ քննելով հաստատուեցաւ թէ բամպակի իւղ են. ուստի մէջը օտար նիւթ խառնելով մուտքը արտօնուեցաւ, որպէս զի ուտելու չգործածուի։ Իգտամ անբաւական կը գտնէ այդ միջոցը, ըսելով որ օտար նիւթերով խառնուած այդ կարգի իւղեր շատ աժան գինով կը ծախուին նպարավաճառներու որոնք յետոյ զանոնք բուն իսկ ձէթի հետ կը խառնեն և այնպէս ժողովուրդին կը ծախեն։

ԱՄԱՐԱՑԻ մէջ (Պասրա) քսան օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք պատահած չըլլալով, քարանթինայի շրջան վերցուեցաւ։

ՊԵԼՃԻՔԱՑԻ դեսպան Էրէնպոլտ տը Տիւտզէլէ կոմսը երէկ իրիկուն Պրիւսէլ ուղեւորեցաւ երեք ամսուան արձակուրդով։ Ասոր բացակայութիւնը միջոցին դեսպանատան գործերը պիտի վարէ խորհրդականը։

ՎԱՇԻՆԳՏՈՒ ՄԸ.— Իգտամ կ'ըսէ թէ Պոլսոյ Պայազիտ թաղին մէջ Իսաքօղլու Ավրամ անուն հրեայ լումայափոխ մը կարգ մը խեղճերու ամսաթոշակները բաշխեր գինով կը զեղչէ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղիներու Ընկերութիւնը, պալքանեան թերակղզիին ու Հունգարիոյ երկաթուղիներու վարչութեանց հետ համաձայնելով, Կ. Պոլսոյ Վիէննայի զիծին համար նոր տեսակ զարդարուն երկու վագոն յատկացուցած է։ Ասոնք լաւ կահաւորուած են և կարելի է մէկէն միւսը անցնիլ, առանց վագոնէն վար իջնելու։ Այդ տեսակ վագոն մը, իբր նորութիւն, Բարիզի արուեստահանդէսին մէջ պիտի ցուցադրուի։

ԴՍԱԿԱՆ ու կրօնական գործոց նախարարութիւնը երէկ Ցունաց Պատրիարքարանին յանձնեց Մանասդիրի Նորընծիր մետրապոլիտ Տ. Ամվրոսիոսի պաշտօնը հաստատող Պերաթը։ Տ. Ամվրոսիոս Սկիւպի նախորդ մետրապոլիտն ըլլալով, Սկիւպի մէջ անոր յաջորդած է սերպիացի Տ. Ֆիրմիլիանոս։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Սուտանէն հեռագրուած է Եգիպտոսի պատերազմական նախարարութեան թէ եգիպտական զինուորները գրաւեր են Օպէիտը։ Բրիկ ցեղերը համակրական ընդունելութիւն մը ըրեր են այդ զինուորներուն։ Օպէիտ աւերակ դարձած էր, նաև կառավարական չէնքը որուն վրայ եգիպտական զինուորները դրօշ պարզեր են։ Է. Ֆաշէրի գրաւումը ուրիշ առենի թողուած է։

—Խարթումի մէջ մեծ օթէլի մը կառուցման ձեռնարկուած է։

—Եգիպտական լրագիրները կը հերքեն այն լուրը թէ խտիվական կառավարութիւնը արտօնած ըլլայ բրիտանական կառավարութիւնը՝ ձի և ջորի գնել հարաւային Ափրիկէ զրկելու համար։

ՄԱՀԱՏՈՒՑԱԿ.—Դեկտ. 13 էն 20, կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 26, որոնց 6ը՝ կեղծամաշկէ (Բոբա, Պալաթ, Պէշիքթաշ, Գումգապու, Ֆաթիհ ու Օրթագիւղ) 1ը՝ հարսանիթէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 24ը՝ չէզոքական գործարաններու զանազան հիւանդութիւններէ և միւսը զանազան պատճառէ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ չինութեանց նախարտութենէն 99 տարուան մենաշնորհ խնդրուած է՝ Իզմիրի նաւահանգիստին առջեւ՝ մաքսատան նաւամատոյցէն մինչեւ Ճուսմա մզկիթի ծովեզերքը և անկէ մինչեւ տալեանի տեղը քարափ մը չիներլու համար։ Նախարարութիւնը ձեռնարկած է հարկ եղած գործողութեանց։

ՖԻԼԻՊԷՆԷՆ կը գրեն թէ Խասքէօյի մէջ հինգ հոգիէ բաղկացած աւազակներու խումբ մը կազմուեր է որ տեղւոյն վաճառականներէն ոմանց նամակ գրելով դրամ կը պահանջէ եղեր, յայտարարելով որ հակառակ պարագային մէջ պիտի սպաննուին։ Այդ նամակներէն մէկը ոստիկանութեան յանձնուելով, որոշուած տեղը մաս մը դրամ ձգուեր է՝ ոստիկաններու գաղտնի հսկողութեանը տակ։ Աւազակները քիչ ետքը այդ տեղը հասեր և առնել ուզեր են ստակը որ քարի մը տակ դրուած էր։ Հոն գտնուող ոստիկանները «կեցէ՛ք» պոռացեր են, սակայն աւազակները յաջողեր են փախչիլ։

ԻՊՐԱՀԻՄ պէյ, Այտընի կուսակալութեան կ. Պոլսոյ գործակալը, որ հիւանդ էր, մեռեր է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ դատեց Մէվլուտէ անուն կին մը, Նրիկը՝ նաւավար Պէքիր և ընկերը՝ Օսման որոնք ամբաստանուած էին թէ Դասըմ Փաշայի Ապտուլլահի ծննդեան գործարանը կտրած են։ Մէվլուտէի, Պէքիրի ու Օսմանի արարքը հաստատուած ըլլալով դատապարտուեցան հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

Պ. ՋԻՔԱԼԻՈԹԻ սպանութեան մասին Բերայի ոստիկանութիւնը քննութիւնները կը շարունակէ։ Մինչեւ երէկ իրիկուն տակաւին բան մը չէ գտնուած։ Սպանելին եղբայրը հրաւիրուեր է տեղեկութիւններ առնուելու համար, սակայն բան մը ըսել չէ ուզեր և յայտարարեր է թէ իր եղբօրը սպանութեան համար ոչ ոքէ կասկած ունի։ Ոճիրը գործուած է սպանելու ազդականներէն մէկուն տանը առջեւ։ Առաջին անգամ դաշոյնը կուրծքը մխուած է և երկրորդը ուսը։ Տակաւին յայտնի չէ թէ սնդիկ շարժառիթը գողութիւնն է թէ վրէժխնդրութիւնը։ Երէկ գիշեր ուշ ատեն սա տեղեկութիւնները առնուած են։

Սպանեալ Պ. ժան Զիքալիոթի նոյն գիշերը ժամ 2 ու կէսին ճաշելու համար իր եղբօրը տունը գացած ատեն, Թէլէկրաֆ փողոցին բերանը պահ մը տեսակցեր է իր բարեկամներէն Պ. Եուվանովի հետ. յետոյ անկէ բաժնուելով իր ազգականներէն Պ. Բալիթիսի տանը առջեւէն անցնելով ածխավաճառի խանութին մօտ գալու ատեն գլխարկաւոր երեք մարդ Պ. Զիքալիոթիի վրայ յարձակելով դաշոյնով կուրծքէն զարկեր են զայն։ Վիրաւորը անմիջապէս մեռեր է։ Զարգազարդները նոյն միջոցին փախեր են։ Երբ Պ. Զիքալիոթի վիրաւոր գետինը կ'իյնար, մարդ մը Պ. Բալիտիսի տանը դուռը զարնելով իմաց տուեր է։ Խոհարարը դուրս ելլելով Պ. Զիքալիոթին տեսեր և տեղեցիներու լուր տուեր է։ Այդ միջոցին ոստիկանները հասնելով խուզարկութիւն կատարեր, բայց չեն կրցեր հեղինակները գտնել։ Ամբաստանները իրր կասկածելի ձերբակալուեր են, վասն զի ժամանակը կանուխ ըլլալով կրնային տեսնել չարագործները։ Սպանեալին դրամապանակը ու ժամացոյցը գտնուած չէ։ Պ. Զիքալիոթի գործ չունէր և իր անձնական հարստութեամբը կ'ապրէր։ Ինք օսմ. հրպատակ է, իսկ եղբայրը՝ հելլենական։ Ցուզարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը թաղուեցաւ Պալըքլը գերեզմանատունը։

ՅՈՒՐՏԷՆ ՍԱՌԱՒ. — Լարսէքիէն իր գիւղը դարձող մարդ մը և Տարտանէլէն իր գիւղը գացող նպարավաճառ մը անցեալները ցուրտէն սառելով մեռեր են։ Գաղաններեր գիշատեր են անոնց մարմինները։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ Աղեքսանդրիոյ Ցունաց Պատրիարք ընտրուած է Նազարէթի մետրապոլիտ Տ. Թոթիոս։

ԱՂԳԱՔԻՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ իրիկուն, իրեն ուղղուած հրաւէրի մը համաձայն, կայս. Պալատ գնաց Իֆթարի սեղանին մասնակցելու։ Ն. Սրբազնութեան կ'ընկերանար Ս. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆֆէնտին։

Ս. Պատրիարք Հայրը ընդունուեցաւ Ա. սենեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի կողմէ որուն սեղանակից եղաւ՝ կայս. պալատան Ա. Թարգմանիչ Ալեքսանդր Փարաֆէոտորի փաշայի և արտաքին գործոց նախարարութեան մէջթուպհի Միւնիր պէյի հետ։ Ն. Սրբազնութիւնը սենեկապետ պէյին միջոցաւ արժանացաւ կայսերական մեծարանաց և շնորհակալութիւն մատոյց ու մաղթանքներ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար։

Ս. Պատրիարք Հայրը կայս. պալատէն մեկնելէ առաջ այցելեց Ա. քարտուղար Վսեմ. Թահսին պէյի և Պատրիարքարանի գործերուն վերաբերեալ խնդրագիր մը մատոյց։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նախորդ թղթակցութեամբս ծանուցած էի թէ Պաղ. Խորհուրդին հրաժարիլը. այս անգամ կու գամ քանի մը մանրամասնութիւններ հաղորդել հրաժարականի պարագաներուն նկատմամբ։

—Փոխ-Ատենապետ Արմենակ էֆ. Կամսարական իր գործերու շտութեան և անձնական տկարութեան պատճառաբանութիւնները հրաժարական մատուցանել։ Թէեւ իր պաշտօնակիցները և իր մասնաւորի Գողոս փաշա Նուպար քանիցս խնդրեցին իրմէ որ գէթ ժամանակի մը համար հրաժարականը ետ առնէ՝ բայց անկարելի եղաւ համոզել զինքը որ յայտարարեց թէ ձեւի համար չէր հրաժարիր, այլ իր ցոյց տուած պատճառները կատարելապէս անկեղծ էին, որոնց վրայ արդէն ո՛չ ոք կրնար տարակուսիլ։ Արմենակ էֆ. Կամսարականի պնդումին վրայ, Ատենապետ փաշան հարկ դրուեցաւ ցաւօք սրտի ընդունիլ փոխ-ատենապետ էֆֆէնտիին հրաժարականը Թաղ. Խորհուրդի անդամակցութենէն։ Միքայէլ պէյ Բէյիդեան ևս միեւնոյն պատճառներով հրաժարական մատուցած էր. ասոնց օրինակին հետեւեցաւ նաև Դէորդ էֆ. Իփէքեան։ Այն ատեն, Պատրիարքարանի Օրէնքին տրամադրութեանց համեմատ, մեծամասնութեան և փոքրամասնութեան խնդիր ծագեցաւ, որու վրայ՝ մնացեալ անդամներն սկզբունքի տրամադրութիւնը յարգելու համար հարկադրուեցան հրաժարիլ։ Թաղ. Խորհուրդը, այս կերպով, լուծեալ հռչակուեցաւ։

Շաբաթ մը վերջը, Գողոս փաշայի հրաւէրով, որ քաղաքիս ազգային գործերուն մշտական միաբէկիլիի հանդամանքով կը գործէ, ի պաշտօն կոչուեցան Բէյզեան կարապետ և Արթին պէյերը որոնք գործադրութեան պաշտօնը ունին տեղւոյս Միջազգային Դատարանին մէջ, Արմենակ էֆ. Կամսարական որ հակառակ իր անձնական տկարութեան և ծանրածանր գործերու՝ յօժարեցաւ անձնուիրաբար ընդունիլ Ատենապետ փաշային կողմէ իրեն յանձնուած պաշտօնը, և Նախորդ Թաղ. Խորհուրդին մնացեալ երեք անդամներէն երկուքը՝ իբրեւ առեալ Ալիքսան էֆ. Ճէվկիրճեանը որ քաշուեցաւ։

Դիւանը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. Գողոս փաշա Նուպար, Ատենապետ, Կարապետ պէյ Բէյիդեան, փոխ-Ատենապետ և Տեսուչ ժառանգական գործոց, Արթին պէյ Բէյիդեան, տեսուչ դատաստանական գործոց, Գրիգոր էֆ. Մելքոնեան Գանձապետ, Արմենակ էֆ. Կամսարական, ատիմնիսդրպաշտ։

* * *

Նորակազմ Թաղ. Խորհուրդը իր առաջին նիստին մէջ իսկ նկատողութեան առաւ առաջնորդական խնդիրը և որոշեց որ փոխանակ տեղապահի՝ ուղղակի առաջնորդի ընտրութիւն կատարուի։ Ահա այս կերպով, ի շնորհս նոր կարգուած պատ. Թաղ. Խորհուրդին, սկզբունքի տարբերութիւնները վերջ դտած ըլլալով Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ մարմիններուն միջեւ, մեծ օրէն Առաջնորդի ընտրութիւն պիտի կատարուի։ (Մ. Խ.—Հեռագիրը ծանոյց արդէն այդ ընտրութեան կատարումը յանձին Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեանի։) ՏԵՂԱՑԻ

Աղեքսանդրիա

Բալուի Գաւառ. Ժողովին կրկին դիւաններուն (կրօն. և Քաղ. Ժողովներուն) կողմէ ստորագրուած տեղեկագիր մը ստացած ենք որ մանրամասնաբար կը հաղորդէ առաջնորդական ընտրութեան պարագաները։ Ինչպէս գուշակած էինք՝ Տ. Եղնիկ Վ. Դալլիգաճեանին առաջնորդական ընտրելիութեան բացարձակ հրամարմանը վրայ է որ Գաւառ. Ժողովին եկեղեցական և աշխարհական անդամները իրենց քուէն միացուցած են Մուշի նախորդ տեղապահ Տ. Վարդան վարդապետին վրայ։

—Պանտրմայի առաջն. տեղապահ Տ. Թաթուլ վարդապետ, տեղւոյն եկեղեցիին մէջ պատահած գողութեան մասին տեղեկագիր մը յղած է Պատրիարքարան, յոյս յայտնելով թէ՝ շնորհիւ կայս. կառավարութեան աշխուժ պաշտօնեաներուն՝ ի մօտոյ թէ՝ գողերը և թէ՝ գողօնը երեւան պիտի ելլեն։

Ցառաջիկայ կիրակի, (դեկտ. 26), Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանել Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն մէջ, որուն տօնախմբութիւնն է։ Ժամերգութիւնք պիտի սկսին ի ժամ 1 1/2, և Ս. Պատարագը ի ժամ 4։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Կ. Տիկ. Փաշայի

Ատենադպիր — Ատենապետ
ԿՈՐԻՈՆ Ց. ՍՈՒՔԻԱՍ — ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԷՖԷՆԴԻ

Կ. Տիկ. Փաշա, 24 դեկտ. 502

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 դեկտ.

Արեւելքի այս երկուշաբթի օրուան Շաբաթական Նօթերուն առաջին մասը հետեւեալ գաղափարը ներշնչած է ինծի։

Այն ամէն ազգայինները որոնք գնած են Հաչէթի այս տարուան՝ մեր դաւանանքին որպէս և մեր նուիրապետական հաստատութեան կազմակերպութեանը վերայ մոլոր և սխալ տեսութիւններ պարունակող Արմանան՝ լաւ կ'ըլլայ որ զայն ետ դրկեն Հաչէթի հասցէին, նշանակելով հանդերձ պատճառը այդ գրքին սրբագրութեանց յատուկ էջին մէջ։

Ասիկա, կարծեմ, լաւ դաս մը կ'ըլլայ իրեն և յաջորդ տարի անշուշտ կը զգուշանայ այդպիսի թիւր տեղեկութիւններէն որոնք պատիւ չեն բերեր Լուսոյ-Բաղքին մէջ լոյս տեսած Արմանային պէս կարեւոր հրատարակութեան մը։

Ց. Ո.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ա. Գ. (Պարտիզակ)—Ստացանք և կը հրատարակենք յաջորդաբար։ Հետաքրքրական է։

ԱԼՏԻԳԱՐԱՆ (Կ. Պոլիս)— Հաճեցէք այս օրերս անդամ մը Արեւելքի խմբագրատունը հանդիպիլ ուր աւանդ մը կը սպասէ ձեզի։

Հեռագիր

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 յուն. — Այսօր հրատարակուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ անգլիական զինուորները յանկարծակի բերելով Պոէրները, բուռն ճակատամարտ մը կատարուեր է։ Անգլիացիները յետոյ գրաւեր են Տուկլա քաղաքը։ Երեսուն Պոէրներ գերի ինկեր են։

ԼԷՏԻՍՄԻԹ

ԼՈՆՏՈՆ. — Հակառակ կարգ մը լաւատես տեղեկութիւններու, հաստատուած է որ Հուսայթ զօրավարին կացութիւնը Լէյտսմիթի մէջ յուսահատական է։

ՔՈԼԷՋՊԷՐԿ

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը տակաւին պաշտօնապէս չհաստատեց այն լուրը թէ Թիլէնչ զօրավարը գրաւուած է Քոլէդպէրկը։

ԼՈՒՍԱՌԻ ՀԱՆԳԱԳՈՐԾՆԵՐԸ

ՍԼԷՊ-ԼԷԹԻԼ. — Ընդհանուր կացութիւնը նուազ ձգտեալ կ'երեւայ։ Ցոյցերը ա՛նչափ աղմկալից չէին։ Բարւօքման նշաններ կան որոնք այնպէս նկատել կու տան թէ գործադուլի աւարտումը մօտալուտ է։ Այս իրիկուն կառավարչութեան պաշտօնարանին մէջ տեսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ դաշնակցային յանձնաժողովին պատգամաւորութիւններուն հետ։

ՆԻԻ ՖԱՈՒՆՏԼԷՆԴ

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւ Ֆաունտլէնտի գաղթային կառավարութիւնը վերամուսնութեան համար երկարեց ֆրանսական ձկնորսութեան վայրին վերաբերեալ առժամեայ կարգադրութեան պայմանաժամը, որպէս զի Անգլիա դժուարութիւններ չուենենայ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ գանձուն հասոյթները 64 միլիոն բէսէթա աւելի են նախորդ տարեշրջանէն։ Հրապարակը հաստատուն է։ Փոխանակագրի գինը դէպի Լաւագոյնին հակամէտ է։

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Գոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Օ. Ո.	24	27 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	24	27 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	25 1/2
Բումէլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	125	12
Ամէնէն բարձր գին	»	125	37
Ամէնէն վար գին	»	124	62

ԲԱՑՈՒՄ 23 Դեկտ.

Օսմ. Գոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Ֆ. Դ.	24	29
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	87
Օսմանիյէ		412	50
Ռէժի		288	—
Օսմ. Պանքա		12	50
Քէէտի ժէնէրալ Օթթոմ.		2	34
Երկրագործական Պանքա		—	—
Ցօս. Օթ. Նանտ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	36
Թրամուէյ բաժնեթ.		105	—
» ժուիսանս		232	—
» պարտատ.	Ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քարտսի Ե. Գոլոս.	»	478	—
Թրանսվալ	»	55	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Զրզ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	20
Ռոլ Եմբէրիալ	»	89	20
Քրմիցց	»	51	06
Մէջիտիէ արծաթ	»	168	02
Մէճիտիէ	»	94	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Զրզ.	109	02 1/2
» » » չէք	»	110	37
Բարիզ » »	Ֆր.	33	06 1/4
» » » չէք	»	33	98
Գէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիէննա չէք	Ֆիորը.	—	—

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (109)

ՍԻՄՕՆ ՊԱՊԻՊ

ՄԱՆՏԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

Թ

ԺԱԴ ՊԷՐԹԻ ԶԵՌՔԸ ԿԸ ԽՆԴԻԷ

—Էհ, քիչ մը։

—Գէթ միլիոնի մը չափ։

—Անկէ՛ ալ աւելի։

—Միայն թէ մենք պիտի փափաքէինք որ օրիորդ Պէրթ Մէյլան չա՛տ աւելի ազնուապետական ընտանիքի մը հետ խնամութիւն հաստատէր։ Օրինակի համար առնուազն իշխանական ընտանիք մը լաւ պիտի յարմարէր իրեն։

Ժ. գ երթալով կը կարմիրնար։

Ց. յտնի էր որ անհամբերութիւնը գրկած էր զինքը։

Պ. Կուսա հասկցաւ կացութիւնը և վախնալով որ գործը կրնայ անհաճոյ հետեւանք մը ունենալ, մէջ մտաւ ըսելով.

—Սիրելի Կամպէ, սխալ հասկացողութիւն մը կայ գործին մէջ. անանկ կարծեցիր թէ ես կատակ կ'ընեմ, մինչդեռ շատ լուրջ էր ըսածս։ Պ. տը Համէլ իրօ՛ք կը փափաքի Պէրթ Մէյլանի հետ ամուսնանալ. ու մենք պաշտօնական դիմում մըն է որ քեզի կ'ընենք։

Նկարիչը իսկոյն լուրջ կերպարանք մը առաւ և ըսաւ.

—Պ. տը Համէ՛լ, ներեցէք ինծի. միայն թէ բնաւ մտքէս չէի կրնար անցընել որ կրնաք ատանկ բան մը որոշած ըլլալ։ Գիտէ՞ք Պէրթ Մէյլանի ով ըլլալը։

—Այո՛, պարո՛ն, պատասխանեց երիտասարդը ամուր ձայնով մը. ամէնէն ազնիւ ու ամէնէն մաքուր աղջիկն է ան։ Ես գիտեմ թէ ինչո՛ւ և ինչ պարագաներու բերմամբ մեկնեցաւ Սէն-Ժէռմէնի վանքէն։ Հիմա իմ բարեկամներուս տունը կը գտնուի։ Իմ անյեղի փափաքս է ամուսնանալ անոր հետ, կարելի եղածին չափ շուտ. և ահա ձեզի կը դիմեմ, որովհետեւ անկարելի է իր խելակորոյս մօրը ընել այդ խնդիրքը։

—Մանաւանդ որ, ըսաւ Պ. Կամպէ, մայրը մեռաւ։

—Մեծդ Աստուած։

—Զէի՞ք գիտեր։

—Ո՛չ։

—Կ'երեւայ թէ լրագիրները աչքէ չէք անցըներ։

—Օ՜հ, շատ քիչ կը կարդամ։

—Առէք, դուք անձամբ կրնաք կարդալ։

Ու նկարիչը օրաթերթ մը տուաւ ժագի, միեւնոյն ատեն մատովը մահագրի մը ցուցնելով անոր մէկ անկունը։

Ժագ կարդալ սկսաւ։

«Կին մը՝ որ երբեմն իբր Իտալիական թատրոնին երգչուհի մեծ համբաւ կը վայելէր Պիաչէնի անունին տակ, մեռաւ Ռամպույեի մէկ դարմանատան մէջ՝ զոր տոքթէօռ Շանլարս կը վարէ։

«Այս դժբաղդ կինը խնկէն կորսնցուցած էր ամուսնին խորհրդաւոր անհետացման հետեւանքով։ Աղջիկ մը կը թողու որուն հոգը ստանձնած են գթասիրտ անձեր։

—Այդ գթասիրտ անձերը մենք ենք, ըսաւ Պ. Կամպէ։

—Օրիորդ Պէրթ Մէյլան բանի մը պէտք չպիտի ունենայ, եթէ երբեք հաճի իմ ձեռքս ընդունիլ, պատասխանեց Ժագ՝ վեհերոտ շեշտով մը։

—Պարո՛ն շարունակեց նկարիչը, Աստուած չընէ որ զձեզ վիրաւորել ուզեմ։ Ձեր դատողութեան տէրն էք ու գիտէք թէ ինչ կ'ընէք։ Միայն մէկ բան մը կը մնայ ըսել իմ կողմէս.— Աշխարհի է՛ն երջանիկ ամուսինները եղէք օրիորդ Պէրթ Մէյլանի հետ։ Հաւատացէք մանաւանդ որ ես ու իմ Կրօսա բարեկամ ինքզինքնիս երջանիկ կը համարինք՝ տեսնելով որ մեր պաշտպանութեան յանձնուած երիտասարդ աղջիկը ձեզի պէս պատուաւոր ու դիրքի տէր երիտասարդի մը կը վիճակի։

Ժագ խոնարհեցաւ ու դուրս ելաւ առանց նկարիչին ձեռքը թօթուելու։

Եւ խսկոյն կառք մը ցատկելով վէռէռէռ ամուսիններուն գնաց։

Երրոր դուռը զարկաւ, Ֆաննի բացաւ իսկոյն։

Ինչպէ՞ս է, հարցուց Ժագ անոր։

—Ա՜հ, պարո՛ն Ժագ, պատասխանեց պառաւը, աղէկ որ եկաք։

—Ինչ ըլլայ, ի՞նչ է։

—Օրիորդը բաւական ատեն վերջը ուշաբերեցաւ, բայց ինքզինքը գտնելուն պէս սկսաւ իր մայրը խնդրել։

—Ինչ՞ աղջիկ։

—Եւ որովհետեւ մօրը ուր գտնուիլը չենք գիտեր, կատարեալ փոթորիկ մը փրցուց մեր գլխուն։ Գեղի կ'ըսէր թէ իր թշնամիները զինքը անհետացնելու կ'աշխատին։ Կ'երեւայ թէ խեղճ աղջիկը թշնամիներ ունի։

—Այո՛, և կատաղի թշնամիներ։

—Հարցուց թէ ու՛ր կը գտնուի։ Անուններս տուինք, բայց ատիկա բնաւ չաղախվցուց զինքը։ Ցետոյ հարցուց թէ որո՛ւն հրամ

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս է'ն հարուստ և է'ն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիասի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց թարիֆի համաձայն տարեվճարն է ֆր.		4140
Էյէնոպոլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ 489

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքայա 37 Ապահովագրութեանց ֆիլիալը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— «ՈՒԱԴՐՈՒԹԻՆ.— ԱՐԿԱՆՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ՝	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Գլխաւոր տեսչութիւն (էֆ Դէնէ Մ-ասասան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ԲԷՐԲԷՆ

ՀԱՄԳՈՒՐԿ եւ ՄԻԼՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱԳԱ՝ ՎԱԳՐՕՆԵՐՈՆ ԵՆԵՐԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀ

Դրամագլուխ	ֆռանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈՔԱՐԱՅԱ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒԵՒԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գարու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՍԻՐՈ ՏԸ ՌԷՖՈՌ ԻՕՏԷ

ԴԷՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Մեռ Անբիսքօռպիթիքի և Մօռիս ձկան իւղին տեղ՝ աւշակաղութեան, տժգոյն ու ակարակազմ աղջոց մոլորի փոքրիկներուն գէջ. ինչպէս նաև վիրի գնդիկները հոգնելու, և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց

և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՔՈՒՆ ԶՐԻՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԱՆԲՈՒՆՈՒԹԵՆԷ մաշած, նիհարցած անձերուն ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՔՈՒՆ պարդեւելով անոնց կազմուածքը զօրացնելու, կիներու ԱՐԳԱՆԴԱՖԵՂՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՒՐԱԳՐԴՈՒԹԻՒՆԸ, տղոց ՁՂԱՁԳՈՒԹԻՒՆԸ (ճեվալե) և ամէն հասակի յատուկ ՁՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆԸ (ճեվալմի) ու ԲԱՆԴԱԳՈՒՇԱՆՔԸ (սաեբգլամա) շուտով և հիմնապէս բուժելու միակ դարմանը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է (Sirop Gelineau)։

ՔՈՒՆ ԲԵՐԵԼՕՒ ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվնաս և փորձուած դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է. որուն շնորհիւ կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուին ԴԻՒՐԱԳՐԸ ԳՌՈՒԹԻՒՆն ու ժանտասեղջ (հիւմա) առաջ եկած ուղեղային հիւանդութիւնները։

ԿԱՊՈՑՏ ՀԱՍՔ բուժելու ամէնէն ընտիր ու ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է, որ փոքրիկ հիւանդին առողջաբար քուն պարգեւելով, գիշերները հացին սաստկանալը կ'արգիլէ ու տղուն զօրանալուն և ուժովնալուն կ'օգնէ։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 2—26

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղուումներս ստիպած էին զիս նստոդական կեանք վարել, որուն հետեւանքը ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ։ Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի. Պասուրէն գոյացած պուչտերը մանաւանդ միշտ կը խլիրտային։ Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԹ. ՖԻԼԻՊԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐը գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլուխս ցաւերը անցան. պնդութիւնը ատիճանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ ալ պուչտերէն հետք չմնաց, և հիմայ Տէր. Ֆրանսիի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ։

Ֆրանսա Մէն Լօռան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԻՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարմանն են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորաբար գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացընեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։ Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 479 6—26

ԱԿՈՒԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չդոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տգեղացնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան լինչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնապուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երեքուն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենադիւցազկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, շրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միւնա ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. .ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի դարնոցատ վայ յորէ, Գլխ Զէդուսթան գէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաքիկ յաւած ակռաներն ալ անվախ կը լեցնեն. ցաւազերծ և խիստ դիւրագնոց պայմանաւ։

Նշանաւոր եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոր և նման բնականի, գէմի ներքոյի ցաւոցի, ծամողութեան, և ալոց ուրանանութեան երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թքժրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Ամեանները կիրակի օրերն ալ, (Փէնէ- ֆէ- որ) ինչպէս նաեւ ամէն օր. (Փէնէ- ֆէ- ֆէնէ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Դատաքէնեքը կրնան գիմել իւրեանց բնակարանն, Ֆի- 1 Թիւնայ գոր։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԴՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԼԻՆ

Պահանջելու է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑ ՄԵԿԻՏԱՐԻ ՇՈՂԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ ժ. Վ.	Կամուրջէն Սկիւտար ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար ժ. Վ.
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գապթ. Պէշիկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գապթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿՈՆԱՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Sûoorkünüpkiü յնւոդա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվար ամ դ'Իտալիէն անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերանորոգուին, որով իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդա-Տամ ան Վիքտուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուութեան գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՓԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը քանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի հարկերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրթականի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերի Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ ուզենալ էք, խիստ շահկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինաւոր համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասցեներէ դարձ ապահովագրութեան վրայ որ հարցերն շորս երաշխաւորեալ տեսակներ։ Նոյնպէս տարեվճարներու եռ տարուան ձեւով ապահովագրութեան վրայ, և դեպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ ու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ֆ. Ոհ. ՀՈՒՍԻՕԼ եւ ԸՆԿ.

Քէնիչ-Պասուրիրակ

Ա. ԶՈՒՀԱՆԵԱՆ

Վայվոտա փողոց Վլիմալիս խան Ղալաթիա

Ա Ն Դ Ա Ն Ք

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմ Էմմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մանաւոր խորհրդական, Նախագահ

» Ռոտոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.

» Ժոզէֆ Հոհոս, կայս. և Թագ. մանաւոր խորհրդական.

» Գեյոմոն Նաքթ, » » » » »

» Անթուան Բրոքէշ մ'Օսթէն.

Թէտտոր Բոնձէն

Ժան տը Վէնէնկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոլլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒԵՐ

Ընդհ. Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օպրեսայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Զօզ	1011	Մայմ	724	Բօքսիրս	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկս	2903	Կրատնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարֆս	1118
Անհէլս	1541	Գորսս	895	Վիրս	775	Մարգիլլս	3709	Ֆիրթս	1735
Արքսաղս	2377	Տրաս	4311	Հիտալկս	1581	Միրտաս	3557	Միլլիս	1193
Գասանս	1822	Տոմինս	937	Հինտու	3720	Միրս	1037	Սրէրս	1200
Գօրսարինս	1264	Տաւրս	2833	Հորատիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Քասսս	1828
Գրաֆս	1076	Տրաքս	1713	Հաւմպէրդ	596	Մաւրիլլս	2419	Թ. Ուիլսընս	1546
Գրինս	841	Տիեսմս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1063	Քարթս	3827
Գրիֆիլս	4431	Քարս	2464	Իտասս	5540	Ցոնս	4100	Թրէյսս	1470
Դէյրս	1671	Լիսթրատս	1520	Ֆիւնս	1080	Ոնթէրս	4088	Քօրդիտս	487
Դալիրսս	1537	Բրաքս	1481	Ֆլէս	1053	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2439
Դամէս	1244	Ֆլտս	954	Ֆրայրինս	2307	Բալքրմս	1687	Ուարինս	1314
Դաքս	1094	Ֆինլանտ	1825	Ֆրանս	1700	Բօլս	510	Վասքս	1288
Ֆիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Բիանքս	2229	Զօլս	2896
Գիսէրս	1834	Ֆրանսիքաս	4552	Լէբանան	2272	Բինտտս	1663	Նէտս	1850
Գլիս	2697	Գարիէս	3060	Լիվրնս	1643	Բրաս	1613	Ջէրս	1200
Գօլորատս	4235	Գիզանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բրէնս	1723		

Տուրքս չորդնուած, նաւապետ Բէյմ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս կը սպասուի յունուար 5ին (Ն. Տ.)։

Դիմել առ. գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏ ՐԻՇՕ

Թիւ 17—18, Բիւլիւք Միւէք խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 21 2 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դ. 22 3 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիպրոս)։

Չ. 23 4 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Հ. 23/4 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 21 5 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՐԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈՂԵՆԱՒԵՐ

Յունվ. 4ին Ժօրժի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունվ. 5ին Ժօրժի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Տոմսեր ու ղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօքի Հանէ Քարափին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն օրեր Նիւ-Եորք կը բռնէն Լիվերբոլ և Գլասկոյ ելլելու

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ումբրիա	7718	Գոթնիա	4581
Իվերուրիա	7718	Մամսորիա	3576
Սէրվիա	7391	Մարատոն	2400
Ուլանիա	7268	Աղրաս	2399
Բաւանիա	5587	Մարակոսա	2164
Սէֆալոնիա	5547	Քարիֆա	2241
Կալլիա	4809	Բալտիրա	2146
Սէֆիա	4557	Քրինիատա	1896
Ալէրրս	2148	Մորոքզս	1855
Թէսար	1876	Քամբանիա	12355
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Նոքսոնիա	4845		

Շէրպուրը չողնուը, նաւապետ Քարպինս, ընդհ. վաճառքով Լիվերբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ. Ճիլի և Սիկէր

Joly et Seager

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՄՈՍ

ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Գլասկոյ, Մէլբուրնական և Մեր Ծովի Հիմնոր Բանոր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Ենպիա	3000	Նէրթիա	2400
Թիլլոր	3000	Նապոլիս	2250
Գանոքրան	3000	Էլբա	2250
Հարրա	3050	Մէֆինս	2000
Ամանդի	3000	Գասքոնի	1500
Մարգարէթ	3000	Գալլէ	1300

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻՒՕԼ և ԸՆԿ.

Ուզբեկ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սգրէդ Լիվերբուլ

Աբոնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ